

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE TRNOVO

2022.

Broj: 01-02-07-11-2-3898-7/22

Sarajevo, septembar 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	15
5.1	Izrada i donošenje budžeta	15
5.2	Izvještavanje	16
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	16
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	17
6.1.1	Prihodi i primici	17
6.1.1.1	Prihodi od poreza	17
6.1.1.2	Neporezni prihodi	17
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije	19
6.1.1.4	Primici od prodaje stalnih sredstava	20
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	20
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	20
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	22
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	24
6.1.2.4	Kapitalni transferi	27
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	28
6.1.3	Finansijski rezultat.....	31
6.2	BILANS STANJA.....	32
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	32
6.2.1.1	Novčana sredstva	32
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	32
6.2.2	Stalna sredstva	33
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	35
6.2.4	Izvori stalnih sredstava	35
6.2.5	Popis sredstava i obaveza	35
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	36
7.	JAVNE NABAVKE	36
8.	OSTALI NALAZI	41
8.1	Sudski sporovi	41
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	42
V.	PRILOZI	43
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	43
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	43

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Trnovo** (u dalnjem tekstu: **Općina**), koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Stalna sredstva manje su iskazana za 8.553.678 KM jer nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjem nivou iznosila preko 10%. Pored toga, nije obračunata amortizacija građevinskih objekata i opreme nabavne vrijednosti 3.175.349 KM iskazanih kao sredstva u pripremi, iako su u upotrebi. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 6.2.2 i 6.2.5. Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Općine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomski odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Općine Trnovo za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Programom uređenja gradskog građevinskog zemljišta nije jasno utvrđena namjena korištenja naknada, niti su uspostavljene evidencije njihovog namjenskog utroška, zbog čega se nismo uvjerili da su korištene za propisane namjene i da su preuzete obaveze samo u visini raspoloživih sredstava. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačka 6.1.1.2 Izvještaja);
2. Na datum bilansa nije proveden cjelovit popis sredstava u pripremi i nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.5 Izvještaja);
3. Odobrene su izmjene rokova za izvođenje radova za sanaciju lokalnih puteva i hitne intervencije na čišćenju bujičnih vodotoka za ugovore u vrijednosti od 282.359 KM, čime su izmijenjeni uslovi postavljeni tenderskom dokumentacijom za izbor dobavljača. Vrijednost zaključenog ugovora za izvođenje radova zimske službe je za 12.617 KM veća od procijenjene vrijednosti, te ista ne predstavlja procijenjenu tržišnu vrijednost u vrijeme obavlještenja o nabavci. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- Za pojedine zaposlenike nisu se vodile potpune evidencije o prisustvu na poslu u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima i drugim licima angažovanim na radu, a ocjenjivanje rada državnih službenika i namještenika nije izvršeno za 2022. godinu u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Pravilnikom o radnim odnosima (tačka 6.1.2.1 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Općine odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE /TAČKA
1.	Okončati aktivnosti prema Poreznoj upravi u vezi sa dodjelom izvedenog identifikacionog broja općinskoj službi.	4.
2.*	Vršiti identifikaciju i procjenu rizika s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Uspostaviti jedinicu interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.*	Sačinjavati planove novčanih tokova i operativne planove, te poštivati rokove izrade budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	5.1
5.*	Sačinjavati obrazloženje uz izvještaj o namjenskom utrošku transfera koji je dio periodičnih finansijskih izvještaja, a u analizi iskaza dati obrazloženje odstupanja ostvarenih od planiranih rashoda i izdataka u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.
6.*	Prihode od naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta planirati i koristiti samo za namjene predviđene Zakonom o građevinskom zemljištu FBiH i uspostaviti evidencije namjenskog utroška, a neutrošena sredstva prenositi u budžet naredne godine, shodno odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.1.1.2
7.	Osnovicu za obračun plaće utvrditi u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Odlukom Vijeća o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, naknade i dodatke na plaću u Općini.	6.1.2.1
8.	Evidenciju radnog vremena voditi u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.	6.1.2.1
9.	Vršiti ocjenjivanje državnih službenika i namještenika u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH, Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Pravilnika o radnim odnosima.	6.1.2.1
10.*	Preispitati opravdanost isplate naknada zaposlenicima za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti, a obračun i isplatu poreza i doprinosa na naknade zaposlenicima koji su članovi komisija vršiti u skladu sa zakonskim propisima.	6.1.2.2
11.*	Ugovore o djelu zaključivati jednokratno za konkretnе poslove, u skladu sa zakonskim propisima, te preispitati opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za pružanje usluga fizičke zaštite objekata.	6.1.2.2
12.*	Sačinjavati detaljno obrazloženje o nastanku troška reprezentacije a u skladu sa odredbama Pravilnika o poklonima i reprezentaciji s ciljem potvrđivanja svrhe nastalih troškova reprezentacije.	6.1.2.2
13.*	Sredstva tekuće rezerve koristiti za hitne i nepredviđene izdatke, u skladu s odlukom o izvršavanju budžeta i Zakonom o budžetima u FBiH.	6.1.2.3

14.*	Na poziciji kapitalnih transfera evidentirati nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine, u skladu sa članom 39. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.1.2.4
15.	Izvršiti analizu iskazanog neraspoređenog viška rashoda nad prihodima i u skladu sa utvrđenim provesti korektivna knjiženja, s ciljem njegovog tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.	6.1.3
16.*	Prije sastavljanja finansijskih izvještaja vršiti usaglašavanje vrijednosti iskazanih potraživanja sa kupcima putem izvoda otvorenih stavki u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.1.2
17.	Usaglasiti vrijednosti pomoćne knjige kapitalne imovine sa Glavnom knjigom, te obezbijediti da sadrži sve elemente propisane Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, te obezbijediti evidencije pomoćne knjige sitnog inventara u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.2
18.	Objekte koji se koriste blagovremeno evidentirati na poziciji stalnih sredstava u upotrebi i vršiti obračun amortizacije, te izvršiti cjelokupnu analizu sredstava u pripremi i na osnovu utvrđenog stanja provesti korektivna knjiženja.	6.2.2
19.	Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 26. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Općine.	6.2.2
20.*	Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava u pripremi, te izvršiti sveobuhvatno usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.5
21.*	U slučaju značajnog odstupanja između planiranih i realizovanih vrijednosti nabavki sačiniti izmjene i dopune Plana nabavki kojima će se osigurati realno planiranje vrijednosti nabavki za godinu za koju se plan donosi.	7.
22.	Procijenjenu vrijednost nabavke utvrditi na način da ona čini procijenjenu tržišnu vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o nabavci, poništavati postupke u slučajevima kada su cijene ponuda veće od osiguranih sredstava za nabavku, te obavještenja i elemente ugovora objavljivati u skladu Zakonom o javnim nabavkama.	7.
23.*	Dodjelu ugovora u konkurentskim postupcima vršiti u rokovima propisanim Zakonom o javnim nabavkama, a ugovorima s dobavljačima utvrditi rokove za uvođenje u posao te osigurati njihovu dosljednu primjenu.	7.
24.	U vanbilansnoj evidenciji knjigovodstveno evidentirati potencijalna potraživanja i obaveze po osnovu sudske sporova koji su u toku i drugih događaja koji nemaju direktni uticaj na sredstva i izvore sredstava.	8.1

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (13)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Budžet Općine Trnovo za 2022. godinu;
 - Odluka o izvršavanju budžeta Općine Trnovo za 2022. godinu;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
 - Statut Općine Trnovo;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH;
 - Odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodatke na plaću i naknade nosilaca funkcija i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općine;
 - Zakon o državnoj službi u FBiH;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo;
 - Zakon o građevinskom zemljištu FBiH;
 - Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Trnovo je jedinica lokalne samouprave u sastavu Kantona Sarajevo, uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine.² Njene nadležnosti utvrđene su Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavom Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), spomenutim Zakonom i Statutom Općine.

Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a naročito: osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda; donošenje budžeta; donošenje programa i planova razvoja Općine; utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite okoline; donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova; utvrđivanje i provođenje stambene politike; utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem; upravljanje i raspolaganje imovinom; upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture (vodosnabdijevanje, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, javna čistoća, lokalna groblja, lokalni putevi i mostovi, ulična rasvjeta, javna parkirališta, parkovi); donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti; odlučivanje o zaduženju; lokalni javni prevoz; predškolsko i osnovno obrazovanje; kultura i sport, kao i druge poslove od lokalnog značaja, koji nisu isključeni iz nadležnosti, niti su dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti.

Općina je osnivač javnih preduzeća JKP „Trnovo“ d.o.o. Trnovo i JP „Elektro-Trnovo“ d.o.o. Trnovo.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljem tekstu: Vijeće) i načelnik. Vijeće je organ odlučivanja i predstavnički organ građana i ima 15 vijećnika. Načelnik je izvršni organ Općine, koji predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje nadležnosti, predlaže odluke i druge akte vijeću. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu sa Izbornim zakonom BiH.

Predsjedavajuća Vijeća je Amina Dedić,³ imenovana na Vijeću koje je konstituisano na sjednici od 29. 12. 2020. godine, a u skladu sa rezultatima izbora održanim u novembru 2020. godine.

Odlukom Vijeća o organizaciji jedinstvenog općinskog organa uprave i posebnih službi Općine⁴ osnovane su službe za upravu: 1) Služba za opću upravu, društvene djelatnosti, boračko-invalidsku, dječiju i socijalnu zaštitu; 2) Služba za privredu i finansije; 3) Služba za urbanizam, građenje, komunalne poslove i zaštitu čovjekove okoline; 4) Služba za geodetske, imovinsko – pravne poslove i katastar nekretnina; 5) Služba za civilnu zaštitu, inspekcijske i zajedničke poslove; i 6) Služba za investicije, lokalni ekonomski razvoj, informacione sisteme i odnose s javnošću. Kao posebna služba Općine osnovana je Stručna služba Vijeća i načelnika koja vrši protokolarne, operativno-tehničke i druge poslove za potrebe Vijeća i načelnika. Izvan službi obavljaju se poslovi sekretara Jedinstvenog općinskog organa uprave i poslovi interne revizije.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine sistematizованo je ukupno 68 izvršilaca, a na 31. 12. 2022. godine bilo je ukupno 58 zaposlenih (uključujući načelnika čije radno mjesto nije sistematizovano navedenim pravilnikom).

Funkciju načelnika obavlja Ibro Berilo, izabran na lokalnim izborima 2020. godine kojem je ovo peti mandat,⁵ odnosno četvrti uzastopni.

Sjedište Općine je Trnovu u ulici Trnovo bb.

² „Sl. novine FBiH“, br. 49/06

³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 2/21

⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 39/21

⁵ „Sl. glasnik BiH“, br. 81/20 – Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata lokalnih izbora u BiH 2020. godine

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od januara do septembra 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je finansijsku reviziju Općine za 2016. godinu, o čemu je sačinjen Izvještaj o izvršenoj reviziji i dato mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i negativno mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Općina nije postupila u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preuzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preuzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Uspostavljen je registar budžetskih korisnika u skladu sa članom 3. Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika, te je u skladu sa članom 27. Zakona o trezoru u FBiH uspostavljeno trezorsko poslovanje.
2.	Općina je preispitala opravdanost imenovanja, obračuna i isplate plaće savjetnika, te iste nije imenovala niti je vršen obračun i isplata plaće za savjetnike.
3.	Općina nije imenovala savjetnika te nije bilo obračuna i isplata plaće po ovom osnovu, te su ispunjeni uslovi propisani Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.
4.	Nisu vršene isplate stimulacija s obzirom na to da one nisu predviđene Pravilnikom o plaćama, odnosno Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH, te se preporuka smatra realizovanom.
5.	Donesen je Pravilnik o naknadama za službena putovanja u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja u FBiH, a troškovi službenih putovanja se evidentiraju u obračunskom periodu na koji se odnose, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
6.	Na poziciji tekućih transfera se evidentiraju nepovratna davanja za tekuće svrhe, odnosno nepovratna davanja koja nisu data u svrhu nabavke kapitalne imovine, u skladu sa članovima 38. i 39. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
7.	Preispitana su davanja subvencija JKP „Trnovo“ d.o.o. Trnovo, te u tekućim transferima tokom revidirane godine nije bilo subvencija za JKP „Trnovo“ d.o.o. Trnovo.

8.	Odlukom o izvršavanju budžeta, u okviru načina izvršavanja budžeta, za tekuće grantove su predviđeni načini, kriteriji i realizacija raspodjele sredstava, a korisnici transfera dostavljaju izvještaje o namjenskom utrošku sredstava.
9.	Za projekte vezano za izvođenje radova osiguran je nadzor kod izvršenja ugovora u vezi sa kapitalnim ulaganjima, dok su ugovorima precizirani konkretni poslovi izvođača, kao i uslovi plaćanja, kako bi se omogućilo praćenje realizacije svakog ugovora pojedinačno.
10.	Kod realizacije ugovora je osigurana kontrola izvršenja ugovora, u cilju izvršenja ugovora prema ugovorenim količinama.
11.	Sredstva sa depozitnog računa prenose se na transakcijski račun na kraju dana, kako je propisano članom 18. Zakona o trezoru u FBiH.
12.	Prihodi po osnovu namjenskih sredstava za koje su otvoreni namjenski računi se evidentiraju na razgraničenja u skladu sa članom 48. Zakona o budžetima u FBiH.
13.	Potraživanja starija od šest mjeseci se knjigovodstveno evidentiraju na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, uz procjenu naplativosti i poduzimanja zakonskih mjera za naplatu.
14.	Izvršeno je usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti zemljišta za lokalitet Prečkog polja sa stvarnim stanjem prema utvrđenoj Procijeni tržišne vrijednosti od strane sudskog vještaka poljoprivredne struke u cilju realnog iskazivanja vrijednosti zemljišta.
15.	Kapitalna ulaganja su evidentirana na odgovarajućoj poziciji kapitalnih izdataka i na odgovarajućoj poziciji sredstva u pripremi u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu u FBiH.
16.	Izvještaj o novčanom toku se sačinjava u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.

Djelimično realizovane preporuke

1.	U cilju uspostavljanja sistema internih kontrola i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, Općina je donijela značajan broj nedostajućih internih akata koji se dosljedno primjenjuju. Međutim za dio akata je uočena nedosljedna primjena i nedostatak nadzora nad njihovom primjenom, kao što su Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama u dijelu revalorizacije sredstava, primjena odredbi Pravilnika o javnim nabavkama i dr.
2.	Pri izradi Budžeta nisu poštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu poštivanja rokova izrade, dok su ispoštovane odredbe člana 16. za izradu Dokumenta okvirnog budžeta, kao i odredbe člana 23. istog Zakona koje se odnose na izradu plana izdataka za kapitalne investicije sa obrazloženjem.
3.	Neutrošena sredstva se prenose u Budžet naredne godine u skladu sa članom 48. Zakona o budžetima u FBiH, dok za prihode nije osigurana evidencija po namjenskom utrošku u skladu sa članom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH.
4.	Donesen je Pravilnik o poklonima i reprezentaciji kojim se detaljnije uređuje način korištenja sredstava reprezentacije, međutim ne sačinjava se detaljno obrazloženje s ciljem potvrđivanja svrhe trošenja sredstava reprezentacije u skladu s Pravilnikom.
5.	Donijeti su kriteriji za dodjelu sredstava iz tekuće rezerve, međutim ista se nisu koristila u svim slučajevima za hitne i nepredviđene rashode u skladu sa Odlukom o izvršavanju budžeta i Zakonom o budžetima u FBiH.

6.	Planira se utrošak namjenskih prihoda prikupljenih po osnovu Zakona o građevinskom zemljištu za propisane namjene, ali se ne vodi evidencija o utrošku ovih sredstava i ovi se prihodi ne priznaju u visini u kojoj su utrošeni.
7.	Vršen je prenos dospjelih potraživanja na sumnjiva i sporna potraživanja, ali nije izvršilo usaglašavanje putem konfirmacije salda u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.
8.	Plan nabavki se donosi na način pripisan članovima 6. i 20. Zakona o budžetima u FBiH i članom 17. Zakona o javnim nabavkama, kako bi Plan nabavki bio usklađen sa usvojenim budžetom, osim kod ugovora zaključenih u skladu sa članom 17. stav 3. Zakona o javnim nabavkama i ugovora po osnovu sporazuma sa drugim nivoima, gdje transfer novca zavisi prvo bitno od provedenog postupka nabavke.

Nerealizovane preporuke

1.	Periodični Izvještaj o namjenskom utrošku transfera sačinjavati u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
2.	Obračun i isplatu poreza i doprinosa na naknade zaposlenicima koji su članovi komisija isplaćivati u skladu sa zakonskim propisima.
3.	Ugovore o djelu zaključivati jednokratno za konkretne poslove, u skladu sa zakonskim propisima, te preispitati opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za pružanje usluga fizičke zaštite objekata.
4.	Na poziciji kapitalnih transfera evidentirati nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine, u skladu sa članom 39. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
5.	Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava u pripremi, te izvršiti sveobuhvatno usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
6.	Poštivati rokove i druge uslove propisane tenderskom dokumentacijom i zaključenim ugovorima, čime će se osigurati dosljedna primjena općih načela nabavki propisanih članom 3. Zakona o javnim nabavkama BiH.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

1.	Shodno članu 8. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH uspostaviti jednog samostalnog internog revizora u funkciji jedinice za internu reviziju. Nije vršena ocjena preporuke jer u skladu sa članom 13. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH, Općina Trnovo je obavezna uspostaviti jedinicu interne revizije.
----	---

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu date su ukupno 24 preporuke, od čega je 11 novih i 13 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2016. godinu (šest nerealizovanih i sedam djelomično realizovanih⁶).

⁶ Napomena: dvije preporuke iz Izvještaja za 2016. godinu vezano za usaglašavanje salda putem konfirmacija i evidentiranja potraživanja starijih od šest mjeseci na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja su spojene u jednu preporuku.

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu dato je devet preporuka, od kojih je sedam implementirano do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a dvije su djelimično implementirane.

Revizijom je utvrđeno da je većina preporuka implementirana što ukazuje da je rukovodstvo pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

Preporuke koje su djelimično implementirane, ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljuju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljujući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁷ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizaciju strukturu, način rukovođenja i poštovanja postojećih propisa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Jedinstvenog općinskog organa uprave Općine⁸ utvrđeni su djelokrug službi za upravu, njihova unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mesta, rukovođenje Jedinstvenim organom uprave i službama, radni odnosi i disciplinska odgovornost, kao i druga pitanja od značaja za unutrašnju organizaciju i funkcionisanje Jedinstvenog organa uprave. Posebnim pravilnikom utvrđena je organizacija rada i sistematizacija Općinskog pravobranilaštva.

Odlukom o osnivanju Pravobranilaštva Općine⁹ utvrđeno je da Pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Općine, njenih organa koji se finansiraju iz Budžeta Općine, ili u odnosu na koje Općina vrši osnivačka prava. Odlukom je propisano da pravobranilac nema zamjenika, a sredstva za rad se obezbjeđuju u budžetu Općine. Važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji pravobranilaštva Općine,¹⁰ koji je donio pravobranilac, a na koji je Općinsko vijeće dalo

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁸ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji jedinstvenog općinskog organa uprave Općine Trnovo od 12. 10. 2021. godine sa izmjenama i dopunama od 13. 6. 2022. i 25. 8. 2022. godine

⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 43/15

¹⁰ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva Općine Trnovo od 19. 10. 2018. godine

saglasnost¹¹ i koji je 30. 10. 2018. godine stupio na snagu, utvrđene su nadležnosti i način rada pravobranilaštva.

U skladu s članom 6. Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH, Općina kao jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica i porezno je registrovana. Tokom 2022. godine, Općinska služba za opću upravu, društvene djelatnosti, boračko-invalidsku, dječiju i invalidsku zaštitu je bila porezno registravana kao dio pravnog lica (dodijeljen joj je izvedeni identifikacioni broj), sa istom adresom sjedišta kao i kod osnovnog pravnog lica. Zbog navedenog smatramo da nisu ispunjeni uslovi utvrđeni Pravilnikom o dodjeljivanju identifikacionih brojeva, registraciji i identifikaciji i evidencijama poreznih obveznika na teritoriji FBiH za dodjelu izvedenih brojeva općinskoj službi. Općina je 2. 3. 2023. godine uputila dopis Poreznoj upravi FBiH kojim se traži informacija za postupanje i poduzimanje pravnih radnji u cilju ispravnog postupanja po preporuci dатој menadžmentu nakon obavljene prethodne revizije.

U novembru 2017. godine, Općinsko Vijeće je donijelo Odluku o pokretanju aktivnosti za prelazak na trezorski način poslovanja kojom je uspostavljeno trezorsko poslovanje. Odlukom Općinskog vijeća o uspostavi Registra budžetskih korisnika Općine od 28. 12. 2017. godine, utvrđen je način uspostave, kriterij, sadržaj, način vođenja i obaveze i odgovornosti za vođenje Registra budžetskih korisnika.¹² U skladu sa članom 3. Zakona o budžetima u FBiH uspostavljen je registar budžetskih korisnika kojim je kao budžetski korisnik utvrđena Općina kao jedinstven organ.¹³ **Registar budžetskih korisnika je uspostavljen i objavljen za 2019. godinu, ali ne i za 2020., 2021., 2022. i 2023. godinu, što nije u skladu sa članom 5. stav 2. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine.** Općina je 16. 2. 2023. godine objavila registar budžetskih korisnika za 2024. godinu.¹⁴

Odlukom načelnika iz aprila 2018. godine sekretar organa uprave imenovan je za koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu. Od novembra 2021. godine zaposlenik koji je obavljao poslove sekretara organa uprave je postavljen na radno mjesto pomoćnika rukovodioca organa državne službe, te je pozicija koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu ostala upražnjena. Načelnik je 20. 2. 2023. godine donio rješenje kojim se pomoćnik rukovodioca organa državne službe za investicije, lokalni ekonomski razvoj, informacione sisteme i odnose sa javnošću imenuje za koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu. **Poslovi koordinatora od novembra 2021. godine nisu se obavljali, što nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.**

Utvrđili smo da su u ranijem periodu sačinjene mape procesa kojima su definisani tokovi procesa, odgovorna lica i identifikovani rizici s mjerama za njihovo smanjenje, ali koje nisu usvojene. S obzirom na navedeno, nije se vršilo identifikovanje i kontinuirana procjena uticaja i vjerovatnoće rizika za ključne segmente poslovanja. Također, iako su bili pripremljeni u formi nacrt-a i dostavljeni nadležnim osobama na revidiranje, nisu uspostavljeni i usvojeni strategija upravljanja rizicima i registar rizika kao njen sastavni dio, što za posljedicu može imati da se rizicima ne upravlja na adekvatan način. Načelnik je 13. 3. 2023. godine donio zaključak kojim se donosi strategija upravljanja rizicima i registar rizika kao njen sastavni dio, i usvajanje mape procesa. Usvajanjem navedenih internih akata u martu 2023. godine su stvoreni preduslovi za njihovu implementaciju. **U revidiranoj godini Općina nije vršila identifikaciju i procjenu rizika za ključne procese, utvrđivala mjere za njihovo smanjenje.**

Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i principima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. U svrhu uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, Općina je usvojila određene interne akte i procedure. Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama usvojen je u novembru 2017. godine, a Pravilnik o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza iz 2013. godine je ažuriran tokom 2023. godine.

¹¹ Zaključak Općinskog vijeća Trnovo sa 14. redovne sjednice održane od 30. 10. 2018. godine

¹² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 3/18

¹³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 21/18

¹⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 10/23

Informacije i komunikacije između općinskih službi u pojedinim slučajevima nisu funkcionalne na zadovoljavajućem nivou. Tako je npr. upotrebljena dozvola za sredstvo izdata u junu 2021. godine, a dokument je dostavljen na evidentiranje tek nakon obavljenog popisa za 2022. godinu.

Shodno navedenom, konstatujemo da je Općina donijela mape procesa, strategiju rizika i registar rizika, koji su usvojeni u 2023. godini zbog čega u revidiranoj godini nije vršena kontinuirana procjena uticaja i vjerovatnoće rizika za ključne segmente poslovanja, niti su u revidiranoj godini bile okončane aktivnosti na uspostavi sistema internih kontrola.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti dostavljena je Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo u skladu s članovima 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- *okončati aktivnosti prema Poreznoj upravi u vezi sa dodjelom izvedenog identifikacionog broja općinskoj službi;*
- *vršiti identifikaciju i procjenu rizika s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.*

Interna revizija

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹⁵ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH¹⁶ utvrđena je obaveza Općine da uspostavi jedinicu za internu reviziju. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine utvrđeno je da poslove i zadatke interne revizije obavlja interni revizor (jedan izvršilac), koje je popunjeno, a radno mjesto rukovodioca interne revizije nije sistematizovano. Također, nije prezentirano mišljenje Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva finansija na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju.

Usvojeni su Trogodišnji strateški plan za period 2022-2024. godina, Godišnji plan interne revizije za 2022. godinu i Studija rizika interne revizije za period 2022-2024. godina. Od planiranih pet, obavljene su tri revizije o praćenju realizacije preporuka i to: realizacije naplate sredstava po osnovu zakupa poslovnih prostora, izdavanja rješenja i dozvola u Službi za urbanizam, komunalne poslove, investicije i zaštitu čovjekove okoline i provođenje inspekcijskih zadataka, kako je i navedeno u Godišnjem izveštaju o radu interne revizije koji je dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj jedinici.

Povelja interne revizije je usvojena u junu 2019. godine, dok je Pravilnik o internoj reviziji usvojen u decembru 2020. godine. Interni revizor je imenovan Rješenjem načelnika od 30. 4. 2019. godine sa početkom angažmana od 1. 5. 2019. godine.

Budući da na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji nije tražena saglasnost Centralne harmonizacijske jedinice, da nije sistematizovano mjesto rukovodioca i da sve poslove interne revizije obavlja jedan interni revizor, da se ne vrši nadzor nad njegovim angažmanom, interna revizija nije uspostavljena na način propisan Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru i provedbenim aktima.

Preporuka:

- *uspostaviti jedinicu interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.*

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹⁶ „Sl. novine FBiH „, br. 49/20

Prevencija korupcije

Općina je u decembru 2022. godine donijela Plan integriteta, u skladu sa Zakonom o prevenciji i suzbijanju korupcije u Kantonu Sarajevo¹⁷ i Uputstvom za izradu i provođenje plana integriteta institucija javnog sektora u Kantonu kojeg je donijela Vlada Kantona u oktobru 2022. godine.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Budžet Općine za 2022. godinu¹⁸ (u daljem tekstu: Budžet) i Odluku o izvršavanju Budžeta Općine za 2022. godinu (u daljem tekstu: Odluka o izvršavanju Budžeta), Vijeće je usvojilo 29. 12. 2021. godine u iznosu od 24.420.280 KM. Izmjenama i dopunama od 17. 5. 2022. godine Budžet je uvećan na iznos od 25.749.488 KM, dok je drugim izmjenama i dopunama od 28. 12. 2022. godine smanjen na iznos od 20.730.435 KM, respektivno.

Posljednjim izmjenama i dopunama Budžeta planirani su prihodi u iznosu od 8.022.539 KM u okviru kojih su prihodi od poreza u iznosu od 2.395.816 KM, neporezni prihodi 2.610.900 KM, tekući transferi 220.000 KM i kapitalni transferi 2.795.823 KM. Planirani su kapitalni primici u iznosu od 64.964 KM, te raspodjela prenesenog viška prihoda nad rashodima iz prethodnih godina u iznosu od 12.642.932 KM.

U okviru rashoda i izdataka planirani su izdaci za plaće i naknade plaća, naknade troškova zaposlenih i doprinose poslodavca (2.530.000 KM), izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (2.384.462 KM), tekući transferi i drugi rashodi (1.419.300 KM), kapitalni transferi (2.324.182 KM), kapitalni izdaci (11.972.491 KM) i budžetska rezerva (100.000 KM).

Dokument okvirnog budžeta (u daljem tekstu: DOB) za period 2022-2024. godine je usvojen 21. 6. 2021. godine, objavljen na internet stranici Općine i dostavljen kao informacija Vijeću. Prilikom izrade srednjoročnih makroekonomskih prognoza DOB-a Općine korištene su Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federalnog ministarstva finansija, DOB-a Kantona Sarajevo za period 2022-2024. godine, projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza za kantone i općine, perspektive za period 2021-2023. godine objavljene od Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, kao i podatke sadržane u Strategiji razvoja općine Trnovo za period 2018-2022. godine.

Revizijom smo utvrdili da pri izradi i donošenju Budžeta nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o budžetima u FBiH.¹⁹

- Služba za privredu i finansije je 10. 10. dostavila nacrt Budžeta koji je utvrđen i dostavljen Vijeću 15. 11. iako je rok za utvrđenje Budžeta bio 1. 11., a rok za dostavljanje Vijeću 5. 11. Budžet je usvojen u propisanom roku, ali nacrt budžeta nije utvrđen i dostavljen Vijeću u propisanom roku;
- Služba za privredu i finansije nije sačinjavala planove novčanih tokova kojima se predviđa priliv i odliv sredstava na Jedinstveni račun trezora, koji su osnov za izvršenje Budžeta. Nisu se sačinjavali ni operativni planovi. Odbor za likvidnost nije imenovan. Navedeno nije u skladu s članovima 53. i 63. Zakona o budžetima u FBiH.

Vijeće je na sjednici održanoj 20. 7. 2018. godine donijelo Odluku o usvajanju Strategije održivog razvoja Općine za period 2018-2022. godina. U skladu sa Zakonom o razvojnog planiranju i upravljanju razvojem u FBiH²⁰ i Uredbom o izradi strateških dokumenta u FBiH²¹, Vijeće je 15. 3. 2022. godine donijelo Odluku o pristupanju izradi Strategije razvoja općine Trnovo za period 2023-2028. godina. Strategija je usvojena na sjednici Vijeća održanoj 30. 3. 2023. godine.

¹⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“ br. 35/22 i 44/22

¹⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 2/22, 22/22 i 2/23

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 32/17

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19

U skladu sa Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH²² koja se odnosi na strateško planiranje, trogodišnji plan rada Općine za period 2024-2026. godina je usvojen 31. 3. 2023. godine, dok za prethodne periode nije sačinjen niti usvojen trogodišnji plan rada.

Program rada načelnika i službi za upravu za 2022. godinu, Vijeće je usvojilo Zaključkom od 10. 3. 2022. godine.

Nisu poštovani rokovi za izrade budžeta, niti su sačinjavani planovi novčanih tokova i operativni planovi. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- *sačinjavati planove novčanih tokova i operativne planove, te poštivati rokove izrade budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.*

5.2 Izvještavanje

Izvještaj o izvršenju Budžeta Općine za 2022. godinu usvojen je Zaključkom Vijeća na sjednici održanoj 13. 3. 2023. godine, kada je usvojen i Izvještaj o radu Općinskog pravobranilaštva za 2022. godinu.

Izvještaj o radu načelnika i službi za upravu za 2022. godinu je sačinjen u februaru 2023. godine, a koji je Vijeće usvojilo Zaključkom od 15. 3. 2023. godine.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina je sačinila Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu i dostavila ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine,²³ Općina je dužna sačinjavati analizu iskaza (tekstualni dio) koja je sastavni dio Godišnjih finansijskih izvještaja. Analiza iskaza, koja je sačinjena uz godišnje računovodstvene izvještaje, ne sadrži sva detaljna obrazloženja izvršenja budžeta s posebnim osvrtom na odstupanja od plana.

Periodični finansijski izvještaji dostavljeni su Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine. **Međutim, uz obrazac 9. Izvještaj o namjenskom utrošku transfera nije sačinjeno pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku ili razlozima za neutrošena sredstva, kako je propisano Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

Analiza iskaza, koja je sačinjena uz godišnje računovodstvene izvještaje, nije sačinjena na propisani način, jer ne sadrži detaljno obrazloženje izvršenja budžeta s posebnim osvrtom ostvarenih od planiranih rashoda i izdataka, što nije u skladu se članom 31. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.²⁴

Preporuka:

- *sačinjavati obrazloženje uz izvještaj o namjenskom utrošku transfera koji je dio periodičnih finansijskih izvještaja, a u analizi iskaza dati obrazloženje odstupanja ostvarenih od planiranih rashoda i izdataka u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

²² „Sl. novine FBiH“, br. 74/19 i 2/21

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15, 4/16, 19/18 i 3/21

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15 i 4/16

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu ukupno iskazani prihodi i primici su u iznosu od 8.481.557 KM, od čega su prihodi od poreza 2.586.356 KM, neporezni prihodi u iznosu od 2.834.454 KM, tekući transferi 211.901 KM i kapitalni transferi 2.848.846 KM.

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza iskazani su u iznosu od 2.586.356 KM, a najznačajniji dio čine prihodi od indirektnih poreza (1.579.316 KM), prihod od poreza na imovinu (984.492 KM) i porez na dohodak (22.459 KM), koji se prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH doznačavaju na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 2.834.454 KM, a odnose se na: naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (2.711.482 KM), prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine (122.970 KM) i druge tekuće prihode (2 KM).

U okviru **prihoda od poduzetničke aktivnosti i imovine** iznos od 21.000 KM odnosi se na prihode od iznajmljivanja poslovnih prostora, iznos od 11.661 KM na prihode od kamata na sredstva kod finansijskih institucija, a iznos od 90.309 KM na prihod od ostale imovine.

Prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora ostvaruju se na osnovu Odluke o načinu i uslovima dodjele u zakup tipskih kioska na području općine Trnovo²⁵ i Pravilnika o dodjeli u zakup tipskih kioska na području Općine, dok je Odlukom o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i poslovnih prostorija općine Trnovo²⁶ propisan postupak dodjele u zakup poslovnih zgrada i prostorija. Navedenim Odlukama su utvrđene visine naknada, i to mjesečno po kiosku u rasponu od 50 KM do 200 KM, u zavisnosti od godišnjeg perioda i prebivališta fizičkog lica odnosno mjesta registracije pravnog lica, a za poslovne zgrade i prostorije po kvadratnom metru prema tri zone utvrđene Odlukom u rasponu od 4 KM do 9 KM, a za poslovne prostorije u kojima se obavlja deficitarna, niskoakumulativna, zanatska proizvodna i uslužna djelatnost u rasponu od 4 KM do 7 KM. Na osnovu javnog oglasa za dodjelu u zakup tipskih kioska i poslovnih zgrada i prostorija se provodi postupak dodjele i zaključuju ugovori o zakupu kojim se regulišu međusobna prava i obaveze. Službe za urbanizam, građenje, komunalne poslove i zaštitu čovjekove okoline.

Prihodi od kamata se odnose na sredstva oročena kod komercijalne banke, što je šire pojašnjeno u tački 6.5.1.1. Izvještaja.

Prihodi od ostale imovine (90.309 KM) odnose na prihode koji se ostvaruju od hidroakumulacionog objekta koje se nalazi potopljenom području čije se vode koriste za proizvodnju električne energije (hidroelektrana „Bogatići“). U skladu sa Zakonom o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda predužeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacionog objekta,²⁷ naknada po proizvedenom kilovatsatu (kWh) električne energije, odnosno po utrošenom kubnom metru vode iznosi 0,01 KM a uplate po ovom osnovu vrši MH „Elektroprivreda Republike Srbije“.

Prihodi od naknada, taksi i pružanja javnih usluga iskazani su u iznosu od 2.711.482 KM i najvećim dijelom se odnose na ostale budžetske naknade u iznosu 2.527.524 KM od kojih su najznačajnije naknade za uređenje građevinskog zemljišta (1.022.430 KM) i naknade po osnovu prirodnih pogodnosti - rente od (979.318 KM). Preostali dio odnosi se na općinske takse na istaknutu firmu (16.244 KM), naknade i takse po federalnim i drugim zakonima (80.087 KM), prihodi od pružanja javnih usluga (39.037 KM) i druge neplanirane uplate (48.590 KM).

²⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 48/17 i 51/18

²⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 10/20

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 44/02 i 57/09

Prihodi od naknada za uređenje građevinskog zemljišta iskazani su u iznosu od 1.022.430 KM, a ostvaruju se na osnovu Zakona o građevinskom zemljištu FBiH²⁸ i Odlukom o građevinskom zemljištu,²⁹ kojima je propisano da naknadu za uređenje gradskog građevinskog zemljišta plaćaju investitori građevina prema jedinici površine objekta odnosno po m² korisne površine objekta. Načelnik putem Službe za urbanizam, građenje, komunalne poslove i zaštitu čovjekove okoline (u daljem tekstu: Nadležna općinska služba) donosi rješenja na osnovu utvrđenih elaborata troškova uređenja građevinskog zemljišta za prostorne projekte. Odlukom o visini bazne cijene i obračunu naknade za troškove uređenja građevinskog zemljišta na području Općine,³⁰ utvrđena je bazna cijena od 110 KM kao osnovica za obračun naknade za troškove uređenja građevinskog zemljišta na području Općine i to za zemljišta za koja nije donezen Program uređenja građevinskog zemljišta. Visina naknade za troškove uređenja građevinskog zemljišta je umnožak ukupne neto korisne površine objekta i cijene koštanja troškova izvršenog uređenja građevinskog zemljišta za kvadratni metar neto korisne površine na određenom lokalitetu, dok je cijena koštanja troškova izvršenog uređenja građevinskog zemljišta za kvadratni metar neto korisne površine na određenom lokalitetu umnožak bazne cijene sa zbirom koeficijenata stavki pripremanja i opremanja građevinskog zemljišta koje su zastupljene na određenom lokalitetu. Revizijom smo utvrdili da služba izdaje rješenja i da je tokom 2022. godine izdano 33 rješenja. Izvršen je uvid u rješenja u vezi utvrđivanja naknade troškova za uređenje gradskog građevinskog zemljišta u ukupnom iznosu od 726.494 KM a koja se odnose na izgradnju poslovnih objekata apartmani na Bjelašnici i izgradnju dječjeg igrališta.

U skladu sa članom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH, za prikupljanje sredstava po osnovu namjenskih prihoda - naknada za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište i naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, određen je utrošak ovih sredstava i to za: troškove naknade ranijim vlasnicima, troškove uređenja zemljišta i izrade prostorno - planske dokumentacije.

Odlukom Vijeća o građevinskom zemljištu, propisano je da se naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta usmjeravaju Programom uređenja gradskog građevinskog zemljišta kojeg donosi Vijeće. Istom Odlukom nije jasno navedena namjena shodno Zakonu o građevinskom zemljištu FBiH. Uz Budžet je usvojen Program naplate i usmjeravanja sredstava naknade za pogodnost, korištenje i uređenje građevinskog zemljišta. S obzirom na to da su ovim programom predviđeni i drugi prihodi, nismo mogli potvrditi za koje namjene je predviđeno korištenje naknada za uređenje i naknada za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta.

Općina nije uspostavila knjigovodstvene ni druge evidencije namjenskog utroška ovih sredstava, te revizijom nismo potvrdili da su korištena isključivo za propisane namjene. Navedeno nije ni u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH kojima je definisano da budžetski korisnik može preuzeti i plaćati obaveze samo u visini stvarno uplaćenih, odnosno raspoloživih namjenskih sredstava, te da se namjenski prihodi i primici koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini prenose se u budžet za tekuću budžetsku godinu.

Prihodi od naknada po osnovu pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta – renta (979.318 KM) uređeni su Odlukom o građevinskom zemljištu na području Općine. Visinu naknade utvrđuje Vijeće na prijedlog Vlade Kantona Sarajevo za svaku godinu po zonama građevinskog zemljišta prema propisanom procentu od prosječne konačne građevinske cijene iz prethodne godine na području Kantona. Naknada se određuje po kvadratnom metru korisne površine građevine koja će se graditi na gradskom građevinskom zemljištu. Odlukom o visini naknade za pogodnost građevinskog zemljišta – rente na području Općine u 2022. godini,³¹ prosječna građevinska cijena za kvadratni metar korisne površine građevine koja će se graditi na građevinskom zemljištu utvrđuje se u procentu od prosječne konačne građevinske cijene koja iznosi 1.670 KM u fiksnom procentu u rasponu od 1% do 3% za šestu, petu i četvrtu zonu. Revizijom smo utvrdili da služba izdaje rješenja i da je tokom 2022. godine izdano 35 rješenja. Načelnik putem Nadležne općinske službe donosi rješenja kojima se utvrđuje iznos naknade za rentu, kao i način plaćanja.

²⁸ „Službene novine FBiH“, broj: 25/03

²⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 11/05, 28/05, 8/12, 34/14 i 47/18

³⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 10/20

³¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 12/22

U skladu sa članom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH, za prikupljanje sredstava po osnovu namjenskih prihoda - naknada za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište i naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, određen je utrošak ovih sredstava i to za: troškove naknade ranijim vlasnicima, troškove uređenja zemljišta i izrade prostorno - planske dokumentacije.

Programom uređenja gradskog građevinskog zemljišta nije jasno utvrđena namjena korištenja naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, nisu uspostavljene evidencije njihovog namjenskog utroška, zbog čega se nismo uvjerili da su korištene za propisane namjene i da su preuzete obaveze samo u visini raspoloživih sredstava. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- prihode od naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta planirati i koristiti samo za namjene predviđene Zakonom o građevinskom zemljištu FBiH i uspostaviti evidencije namjenskog utroška, a neutrošena sredstva prenosi u budžet naredne godine, shodno odredbama Zakona o budžetima u FBiH.**

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi, potpore i donacije iskazani su u iznosu od 3.060.747 KM, od čega su tekući transferi od drugih nivoa vlasti u iznosu od 211.901 KM, kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti od 2.801.517 KM i kapitalni transferi iz nevladinih izvora od 47.329 KM koji se odnose na učešće građana u izgradnji lokalnih puteva.

U skladu s propisima na ovoj poziciji iskazan je utrošeni dio sredstava koja su doznačena za realizaciju određenih projekata, a neutrošeni dio sredstava se na kraju godine preknjižava na poziciju kratkoročnih razgraničenja i prenosi za korištenje u narednom periodu.

Najznačajniji iznos primljenih **tekućih transfera** odnosi se na transfer od Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo na ime finansiranja prevoza učenika u iznosu od 168.642 KM, dok ostalu strukturu primljenih tekućih transfera čine sredstva Ministarstva privrede kantona Sarajevo od 33.979 KM za obezbjeđenje objekta hotela „Maršal“ Bjelašnica za 2022. godinu i sredstva doznačena od Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo od 9.280 KM za zdravstveno osiguranje lica starijih od 65 godina.

Primljeni **kapitalni transferi** iskazani su u iznosu od 2.801.517 KM a prema strukturi čine ih kapitalni projekti Federacije BiH u iznosu od 1.386.659 KM (Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica 150.000 KM prema projektu „Opremanje škole u prirodi“, Federalno ministarstvo finansija 186.231 KM za izgradnju objekta za zdravo starenje, Federalno ministarstvo finansija 125.000 KM prema ugovoru od 19. 8. 2022. godine i Odluci Vlade FBiH za potporu budžetu Općine za kapitalne projekte, Vlada FBiH 775.429 KM za izgradnju prečistača otpadnih voda na Igmanu i Bjelašnici po tehnologiji PVA-MBBR, i Agencija za vodno područje rijeke Save 150.000 KM za intervencije na obezbjeđenju proticajnog profila korita rijeke Željeznice). Kapitalni transferi Kantona Sarajevo od 1.414.858 KM najvećim dijelom odnose se na primljene transfere od Ministarstva privrede Kantona u iznosu od 579.938 KM za čišćenje korita rijeka, 100.000 KM za uređenje suhih potoka, 298.401 KM za izgradnju prečistača otpadnih voda i 51.992 KM za čišćenje bujičnih vodotoka, od Ministarstva komunalne privrede u iznosu od 188.758 KM za izgradnju centralnog vodovoda i 120.526 KM za vodovod Godinja. Na transfere od mjesnih zajednica za sanaciju puteva odnosi se 47.329 KM.

Kapitalni transferi priznati su u visini u kojoj su utrošeni, a revizijom na osnovu uzorka nismo utvrdili nepravilnosti.

6.1.1.4 Primici od prodaje stalnih sredstava

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 43.215 KM i odnose se na prodaju neizgrađenog građevinskog zemljišta po neposrednim pogodbama za izgradnju objekata komunalne infrastrukture i radi oblikovanja građevinske čestice prema Odlukama Vijeća³² u skladu sa članom 363. stav 3. tačke 3. i 5. Zakona o stvarnim pravima FBiH u iznosima od 2.090 KM, od 2.500 KM, od 3.625 KM i 36.000 KM. Najznačajniji iznos od 36.000 KM se odnosi na prodaju neizgrađenog građevinskog zemljišta kupcu KJP „ZOI'84“ OCS d.o.o. Sarajevo za oblikovanje građevinske čestice radi izgradnje garaže za smještaj korpi šestosjedne sklopive žičare. Na sve nacrte Ugovora o kupoprodaji dato je Mišljenje općinskog Pravobranilaštva da su u cijelosti ispoštovane procedure raspolaganja nekretninama u vlasništvu Općine prodajom putem neposredne pogodbe, u skladu sa članom 363. Zakona o stvarnim pravima FBiH. Izvršene su procjene vrijednosti nekretnina od sudskog vještaka građevinske struke koji je pripremio elaborate o procjeni, nakon čega su zaključeni su ugovori o kupoprodaji, te su izdate potvrde o izmirenim obavezama.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 17.274.173 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (1.842.471 KM), izdaci za materijal i usluge (2.002.125 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (1.137.145 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (10.552.721 KM), kapitalni transferi (1.579.488 KM) i doprinosi poslodavca (160.223 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 1.842.471 KM, a odnose se na bruto plaće i naknade (1.530.822 KM) i naknade troškova zaposlenih (311.649 KM).

Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da je obračun plaće i naknada uređen Odlukom Vijeća o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, naknade i dodatke na plaću u Općini Trnovo³³ i Pravilnikom o plaćama, naknadama i dodacima na plaću u organima državne službe Općine Trnovo iz 2019. godine sa izmjena, ³⁴ koji su usaglašeni sa platnim razredima i koeficijentima utvrđenim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH³⁵. Pravilnikom o plaćama, naknadama i dodacima na plaću osnovna plaća određuje se množenjem osnovice sa utvrđenim koeficijentom platnog razreda i definisanim bodom za obračun plaće. Za isplatu bruto plaća Budžetom su planirana sredstva u iznosu od 2.300.000 KM.

Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se osnovica za obračun plaće za 2022. godinu utvrditi posebnim Sporazumom sa sindikatom Općine. **Članom 59. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH definisano je da načelnici i gradonačelnici u dogovoru sa sindikatom utvrđuju osnovicu za obračun plaće, s tim da se ne može utvrditi veća osnovica od osnovice utvrđene na federalnom nivou. Isto tako članom 4. Odluke Vijeća o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, naknade i dodatke na plaću u Općini određeno je da se osnovica za obračun plaće ne može utvrditi u većem iznosu od osnovice na federalnom nivou. Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2022. godinu utvrđena je osnovica za obračun plaće federalnim budžetskim korisnicima u visini od 330 KM.**

Sporazumom o utvrđivanju osnovice za obračun plaće uposlenih u organu uprave Općine za 2022. godinu postignutim između Općinskog načelnika i Samostalne sindikalne organizacije uposlenika organa uprave Općine od 23. 12. 2021. godine, utvrđena je osnovica za obračun plaće za 2022. godinu u iznosu od 350 KM uz primjenu boda 1 koji se primjenjivao u periodu januar-juni.

³² "Sl. novine Kantona Sarajevo" br. 12/22, 16/22 i 32/22

³³ "Sl. novine Kantona Sarajevo" br. 25/19

³⁴ Tri izmjene u 2019. i 2021. godini

³⁵ "Sl. novine FBiH", br. 45/10, 111/12, 20/17 i 22/19

Novim Sporazumom od 15. 6. 2022. godine, koji je u primjeni od 1. 7. 2022. godine izmijenjen je bod za obračun plaće i iznosi 1,05, a osnovica je ostala ista. **Osnovica za obračun plaća utvrđena je iznosu većem od one utvrđene Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH za 2022. godinu, što nije u skladu sa odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Odluke koju je donijelo Vijeće.**

Revizijom je obuhvaćen obračun plaće za juni, novembar i decembar 2022. godine. Najviša plaća isplaćena je u neto iznosu od 3.602 KM bez minulog rada, najniža u iznosu od 680 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.502 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 311.649 KM, a odnose se na naknade za topli obrok (138.208 KM), prevoz na posao i s posla (70.382 KM), naknade zaposlenih – pomoći (57.820 KM), regres za godišnji odmor (31.378 KM) i pomoći u slučaju smrti i bolesti (13.861 KM). Za ove troškove Budžetom su bila predviđena sredstva u iznosu o 350.000 KM.

Naknada za topli obrok utvrđena je u iznosu od 1% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku, što je u skladu sa Odlukom Vijeća i Sporazumom sa Sindikatom.

Naknada za prevoz na posao i sa posla, u skladu sa Odlukom Vijeća i Sporazumom sa Sindikatom, obračunava se u visini cijene mjesecne karte gradskog, prigradskog i međugradskog saobraćaja.

Rješenjem načelnika od 8. 12. 2022. godine, pozivajući se na Uredbu o programu pomoći stanovništvu uslijed inflacije i rasta potrošačkih cijena³⁶, odobrena je isplata jednokratne pomoći zaposlenicima Općine Trnovo u iznosu od 980 KM po zaposleniku. Isplata je izvršena 12. 12. 2022. godine na transakcijske račune zaposlenih.

Odlukom Vijeća i Sporazumom sa Sindikatom državnom službeniku i namješteniku pripada pravo na regres za godišnji odmor u iznosu od 50% prosječne isplaćene plaće u FBiH prema zadnjem objavljenom statističkom podatku. U skladu sa navedenim, načelnik je 1. 7. 2022. godine donio Rješenje o isplati regresa za 2022. godinu, na osnovu koje je istog dana izvršena isplata.

Za odabrani uzorak, obračun naknada troškova zaposlenih je vršen u skladu sa Odlukom Vijeća i Sporazumom sa sindikatom.

Odlukom o radnom vremenu iz 2016. godine regulisano je radno vrijeme i raspored radnog vremena prema kojem se ono raspoređuje u pet radnih dana i traje 40 sati sedmično. Početak dnevnog radnog vremena utvrđen je od 7:30h do 8:00h i završetak od 16:00h do 16:30h. Evidencije o prisustvu na poslu sadrže propisane elemente u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.³⁷ Međutim, iz odabranog uzorka utvrdili smo da za pojedine zaposlenike evidencije o prisustvu na poslu nisu popunjene, odnosno ne sadrže podatak o dolasku i odlasku s posla. Zbog navedenog se nismo se uvjerili da se za sve zaposlenike vode evidencije o prisustvu na poslu u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.³⁸

Ocenjivanje rada državnih službenika i namještenika za 2022. godinu nije izvršeno što je bila obaveza u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Pravilnikom o radnim odnosima kojim je utvrđeno da rad državnih službenika i namještenika podliježe ocjenjivanju svake godine.

Osnovica za obračun plaća je utvrđena u većem iznosu od Zakonom propisanog, što nije u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Odlukom Vijeća. Za pojedine zaposlenike nisu se vodile potpune evidencije o prisustvu na poslu u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima i drugim licima angažovanim na radu. Također, ocjenjivanje rada državnih službenika i namještenika nije izvršeno za 2022. godinu u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Pravilnikom o radnim odnosima.

³⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 55/22

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br.92/16

³⁸ „Sl. novine FBiH“, br.92/16

Preporuke:

- *osnovicu za obračun plaće utvrditi u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Odlukom Vijeća o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, naknade i dodatke na plaću u Općini;*
- *evidenciju radnog vremena voditi u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu;*
- *vršiti ocjenjivanje državnih službenika i namještenika u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH, Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Pravilnika o radnim odnosima.*

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 2.002.125 KM a odnose se na izdatke za tekuće održavanje (1.344.226 KM), ugovorene i druge posebne usluge (470.386 KM), izdatke za energiju (71.680 KM), komunalne usluge i telekomunikaciju (39.915 KM), materijal (34.351 KM), usluge prevoza i goriva (25.120 KM), izdatke osiguranja, bankarskih usluga (10.143 KM), putne troškove (4.198 KM) i najam imovine i opreme (2.106 KM).

Izdaci za tekuće održavanje (1.344.226 KM) najvećim dijelom se odnose na izdatke za usluge opravki i održavanja cesta, željeznica i mostova (409.079 KM) i održavanja vodovoda (928.402 KM). U okviru usluga opravki i održavanja cesta, željeznica i mostova iskazani su izdaci za usluge zimske službe (282.225 KM) i hitnih intervencija na infrastrukturnim objektima (126.853 KM). Održavanje vodovoda se odnosi na usluge čišćenja korita rijeka (699.767 KM), uređenje suhih potoka (148.697 KM), hitne intervencije na bujičnim vodotocima (40.103 KM) i održavanje vodovoda (39.835 KM). Ovi izdaci nastaju na osnovu zaključenih ugovora sa dobavljačima a nakon provedenih procedura javnih nabavki.

Ugovorene i druge posebne usluge (470.386 KM) odnose se najvećim dijelom na naknade komisijama (130.687 M), općinskim vijećnicima (110.793 KM), fizičkim licima po osnovu ugovora o djelu (69.600 KM), izdatke za reprezentaciju (37.016 KM), zatezne kamate i troškovi spora (19.260 KM), usluge štampe (14.601 KM), izdaci za hardverske i softverske usluge (12.224 KM), usluge medija (11.648 KM) i ostali izdaci za ugovorene i ostale usluge. Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se sredstva predviđena za izdatke za materijal, sitan inventar i usluge realizovati po odobrenju načelnika prema utvrđenim namjenama na osnovu validne finansijske dokumentacije u skladu sa propisima. Također, utvrđeno je da će se sredstva namijenjena za reprezentaciju koristiti na osnovu Pravilnika o poklonu i reprezentaciji, a naknade članovima općinskog vijeća, komisija i savjeta mjesnih zajednica isplaćivat će se na osnovu odgovarajućih dokumenata odnosno odluka i zaključaka. U odabranom uzorku izdataka za tekuće održavanje i ugovorene i druge usluge nismo konstatovali značajne propuste.

Naknade komisijama (130.686 KM) odnose se na isplate stručnim komisijama za tehničke preglede izgrađenih objekata (93.511 KM), naknada za članove savjeta mjesnih zajednica Dejčići, Ilijaš, Trnovo i Šabići (16.180 KM), naknada komisijama za javne nabavke (9.480 KM) i ostale naknade komisijama. **Zakonom o porezu na dohodak³⁹ utvrđeno je da naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje na poslovima koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena smatraju se oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti.** Uvidom u preglede formiranih i isplaćenih komisija utvrdili smo da se zaposlenicima isplaćuju naknade za rad u komisijama koji se odnose na poslove iz nadležnosti Općine (npr. dodjela platenika, provođenje postupaka javnih nabavki) koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti i da se na iste nisu obračunavali niti uplaćivali pripadajući porezi, **što nije u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁴⁰.**

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13

⁴⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21 i 20/22

Preporuka:

- *preispitati opravdanost isplate naknada zaposlenicima za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti, a obračun i isplatu poreza i doprinosa na naknade zaposlenicima koji su članovi komisija vršiti u skladu sa zakonskim propisima.*

Naknade općinskim vijećnicima (110.793 KM) odnose se na isplate naknada izabranim vijećnicima u Vijeću Trnovo. Odlukom o naknadama u Općinskom vijeću Trnovo od 15. 3. 2022. godine utvrđene su naknade izabranim vijećnicima, članovima stalnih i povremenih radnih tijela i Kolegija Vijeća. Mjesečna naknada je utvrđena u iznosu od 795 KM za predsjedavajućeg Vijeća, 583 KM za zamjenika predsjedavajućeg i 442 KM za vijećnike. U slučaju da izabrani vijećnik neopravdano odsustvuje sa sjednice Vijeća, utvrđena mjeseca naknada se umanjuje za 50%. Članovima stalnih i povremenih radnih tijela i Kolegija Vijeća, za prisustvo i učešće u radu utvrđena je naknada u iznosu od 40 KM po održanoj sjednici. Naknade vijećnicima se obračunavaju i isplaćuju mjesечно, a na osnovu dostavljenog spiska vijećnika sa evidencijom o prisustvu na sjednicama i komisijama.

Naknade fizičkim licima po osnovu ugovora o djelu (69.600 KM) odnose se na neto naknade po osnovu angažovanja fizičkih lica za obezbjeđenje hotela „Maršal“ Bjelašnica (28.800 KM), obavljanje poslova Šefa projekta na projektu „Izgradnja poslovno-rekreacionog centra Trnovo“ (24.000 KM) i ostale naknade fizičkim licima (16.800 KM). Utvrđili smo da su se tokom cijelog posmatranog perioda (januar-decembar 2022. godine), za obezbjeđenje hotela „Maršal“ Bjelašnica, zaključivali mjesечно ugovori o djelu sa tri fizička lica uz neto naknadu u iznosu od 800 KM po ugovoru. Naime, u cilju zaštite imovine Kantona Sarajevo, Ministarstvo privrede kantona Sarajevo je sa Općinom Trnovo zaključilo sporazum o finansiranju fizičkog obezbjeđenja i hitnih popravki objekta hotela „Maršal“ Bjelašnica za 2022. godinu. Ovim sporazumom se Ministarstvo privrede obavezalo izvršiti refundaciju sredstava na ime ovih troškova na mjesecnom nivou, a Općina će za sve troškove dostaviti validnu finansijsku dokumentaciju (fakturu, ugovor, specifikacije, radni nalog i dr.), nakon čega će se vršiti plaćanje. Uvidom u dokumentaciju utvrđili smo da Općina dostavlja Ministarstvu zahtjev za refundaciju sredstava za ovu namjeru sa pregledom obračunatih naknada angažovanih lica (za novembar bruto 2.831,58 KM), nakon čega se Odlukom Ministarstva odobrava isplata sredstava iz Budžeta Kantona Sarajevo. Nije prezentirano obrazloženje zašto za nabavku ovih usluga nije proveden postupak javne nabavke.

Imajući u vidu naprijed navedeno, ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za pružanje usluga obezbjeđenja hotela „Maršal“ Bjelašnica. Ugovoren poslovi obavljali su se u kontinuitetu tokom cijele godine, i ne mogu se smatrati ugovorom o djelu koji se zaključuje za obavljanje konkretnog posla koji će trajati određeno vrijeme kojim se vršilac posla obavezuje obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari, izvršenje fizičkog ili umnog rada i sl., a naručitelj se obvezuje platiti mu za to naknadu.

Preporuka:

- *ugovore o djelu zaključivati jednokratno za konkretne poslove, u skladu sa zakonskim propisima, te preispitati opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za pružanje usluga fizičke zaštite objekata.*

Izdaci za reprezentaciju (37.016 KM) odnose se na troškove reprezentacije, aranžmana i poklona. U primjeni je Pravilnik o poklonima i reprezentaciji iz 2017. godine kojim su regulisana pitanja poklona i reprezentacije, te način i postupak korištenja budžetskih sredstava za usluge reprezentacije i nabavku poklona. Definisano je i da se kontrola i ovjera nastalih troškova reprezentacije vrši uz prethodno sačinjavanje detaljnog obrazloženja o nastanku troška s ciljem potvrđivanja svrhe trošenja. **Međutim, utvrđili smo da za dio troškova reprezentacije nije vršena kontrola i ovjera, niti je sačinjavano detaljno obrazloženje o nastanku troška kako bi se potvrdila svrha trošenja, zbog čega ne možemo potvrditi da su sredstva reprezentacije u svim slučajevima korištена u namjene i na način propisan Pravilnikom o poklonima i reprezentaciji, što nije u skladu s Odlukom o izvršavanju budžeta Općine.**

Preporuka:

- *sačinjavati detaljno obrazloženje o nastanku troška reprezentacije a u skladu sa odredbama Pravilnika o poklonima i reprezentaciji s ciljem potvrđivanja svrhe nastalih troškova reprezentacije.*

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 1.137.145 KM a odnose se na transfere pojedincima (448.616 KM), neprofitnim organizacijama (384.366 KM), subvencije privatnim preduzećima (223.904 KM), ostali transferi (50.750 KM) i transferi drugim nivoima vlasti (29.509 KM).

Tekući transferi pojedincima (448.616 KM) odnose se na ostale transfere (169.045 KM), novčanu pomoć nezaposlenim (157.050 KM) i ostale grantove pojedincima (122.521 KM).

Ostali transferi (169.045 KM) odnose se na transfere za prevoz učenika osnovne škole (145.904 KM) i djece sa posebnim potrebama (23.140 KM).

Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine utvrđeno je da će se sredstva iz fonda za opremanje školaraca vršiti po osnovu zaključka načelnika po pojedinačnom zahtjevu ili javnom pozivu za dodjelu pomoći pri školovanju ili doznakom finansijskih sredstava osnovnoj školi, a sve u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Budžetom su predviđena sredstva u iznosu od 140.000 KM. Sporazumom o zajedničkoj saradnji Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo i Općine od 2. 8. 2021. godine regulisano je osiguranje besplatnog prevoza za redovne učenike javnih ustanova osnovnih škola na području Općine Trnovo i učenike i njihove pratioce koji pohađaju centre kao javne ustanove u skladu sa članom 67. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju⁴¹ i člana 114. Zakona o srednjem obrazovanju⁴². Također, utvrđeno je da će se u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama vršiti odabir prevoznika za školsku 2021/2022 i 2022/2023 godinu. Općina je Odlukom od 19. 8. 2022. godine pokrenula otvoreni postupak nabavke usluga prijevoza učenika procijenjene vrijednosti 140.000 KM sa PDV-om sa kriterijem najniže cijene. Odlukom od 9. 9. 2022. godine postupak nabavke je obustavljen sa obrazloženjem da nijedna ponuda nije dostavljena u utvrđenom roku. Nakon obustavljanja postupka javne nabavke, Općina je zaključivala mjesечно ugovore o djelu sa fizičkim licima koji imaju prebivalište na području Općine, koji su, uz pismenu saglasnost roditelja, vršili prijevoz učenika ličnim prijevoznim sredstvima na području Općine Trnovo. Općina mjesечно ponosi zahtjev Ministarstvu saobraćaja Kantona Sarajevo za refundaciju sredstava za prijevoz učenika uz dostavljanje dokaza o plaćenom prijevozu po osnovu zaključenih ugovora o djelu, na osnovu kojeg Ministarstvo izvrši isplatu.

Novčana pomoć nezaposlenim (157.050 KM) odnosi se najvećim dijelom na pomoć za liječenje (50.000 KM), pomoć penzionerima (43.200 KM), pomoć socijalno ugroženim (18.300 KM), pomoć licima koja su prebolovala Covid19 (14.500 KM) i novčanu pomoć nezaposlenim (11.400 KM).

Novčana pomoć za liječenje (50.000 KM) odnosi se na isplate pomoći građanima za teža oboljenja i druge slične situacije. Odlukom o izvršavanju budžeta predviđena je pozicija novčanih pomoći za socijalnu i zdravstvenu zaštitu, gdje su predviđene isplate za teža oboljenja građana i druge slične situacije u maksimalnom iznosu od 500 KM. Utvrđeno je da će se dodjela ovih sredstava vršiti na osnovu Pravilnika o uslovima i postupku za odobravanje jednokratne novčane pomoći u snošenju troškova liječenja od 2. 2. 2022. godine kojim su uređeni uslovi, korisnici i postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoći. Pravo na jednokratnu novčanu pomoć u maksimalnom iznosu do 500 KM jednom u toku kalendarske godine ostvaruje se uz dostavljanje pisanih zahtjeva i uz priloženu dokumentaciju utvrđenu Pravilnikom. Komisija za dodjelu jednokratne novčane pomoći u snošenju troškova liječenja vrši pregled pristiglih zahtjeva, te predlaže listu osoba koje ispunjavaju uslove u skladu sa Pravilnikom. Na osnovu prijedloga komisije, načelnik donosi pojedinačne zaključke kojim se odobravaju isplate podnosiocima zahtjeva koji su ispunili uslove za isplatu. Realizacija isplate pomoći za liječenje je izvršena u skladu sa Odlukom i Pravilnikom.

⁴¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 23/17, 33/17, 30/19, 34/20 i 33/21

⁴² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 23/17, 30/19 i 33/21

Pomoć penzionerima (43.200 KM) utvrđena je Odlukom o izvršavanju budžeta, kojom je utvrđeno da će se sredstva koristiti za jednokratne novčane pomoći penzionerima a na osnovu službene evidencije zavoda za PIO/MIO. Novčana pomoć iznosi 100 KM za penzionere koji imaju penzije do 500 KM. Općina i Federalni zavod za PIO su 23. 8. 2022. godine zaključili Sporazum o načinu isplate jednokratne pomoći penzionerima na području općine Trnovo na osnovu kojeg je izvršena isplata pomoći 391 korisniku u iznosu od 39.100 KM. Pored ovih isplata, načelnik je Zaključkom od 16. 11. 2022. godine odobrio isplatu novčane pomoći za 18 penzionera sa područja Općine, a koji su korisnici penzije Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske. Za ovu namјenu isplaćeno je putem blagajne ukupno 1.800 KM. Isplata ove pomoći izvršena je u skladu s Odlukom o izvršavanju Budžeta.

Ostali grantovi pojedincima (122.521 KM) odnose se na isplate stipendija (97.600 KM) i ostale grantove pojedincima (24.921 KM).

Odlukom o izvršavanju Budžeta predviđene su isplate stipendija učenicima i studentima, a na osnovu potписанog ugovora po prethodno provedenom konkursu u skladu sa Pravilnikom o stipendiranju učenika⁴³. Pravilnikom su utvrđene osnove, način, kriteriji i postupak ostvarivanja prava na dodjelu općinske stipendije redovnim učenicima u srednjoškolskom i studentima u visokoškolskom obrazovanju koji imaju prebivalište na području Općine. Nakon provedene konkursne procedure Komisija za provođenje konkursa je sačinila rang listu prema kojoj su 72 učenika i 38 studenata ispunili uslove za dodjelu stipendije, dok dva učenika i pet studenata nisu ispunili tražene uslove. Na prijedlog Komisije, općinski načelnik je 31. 3. 2022. godine donio Odluku o dodjeli stipendija u školskoj 2021/2022. godini. Potpisani su pojedinačni Ugovori sa učenicima i studentima kojim su utvrđene mjesečne visine stipendija i to za učenike srednjih škola 80 KM, studente društvenih smjerova 100 KM i tehničkih i medicinskog smjera 120 KM. Isplata stipendija koje se odnose na školsku 2021/2022 godinu izvršena je u dvije rate 31. 5. i 31. 7. 2022. godine. Revidirali smo postupak dodjele stipendija te u odabranom uzorku nismo utvrdili nepravilnosti, zbog čega konstatujemo da je dodjela stipendija izvršena u skladu sa Odlukom o izvršavanju Budžeta i Pravilnikom o stipendiranju.

Transferi neprofitnim organizacijama (384.366 KM) odnose se najvećim dijelom na transfere vatrogasnog društva Trnovo (46.000 KM), političkim partijama (39.733 KM), vjerskim zajednicama (39.600 KM), za sport (29.100 KM), za doček Nove Godine (20.000 KM), za pripravnike (19.600 KM), za kulturu (19.500 KM), udruženju porodica šehida i poginulih boraca (15.000 KM), udruženju RVI (15.000 KM), centru za socijalni rad (14.000 KM), Crvenom križu (14.000 KM), Merhametu (13.000 KM). U Odluci o izvršavanju budžeta navedeno je da su korisnici transfera obavezni dostavljati izvještaje o namjenskom utrošku sredstava. Korisnici sredstava su dostavljali izvještaje o utrošku sredstava primljenih u toku 2022. godine.

Raspodjela sredstava predviđenih budžetom za 2022. godinu za udruženja utvrđena je Odlukom o izvršavanju Budžeta prema kojoj će se isplate vršiti mjesečno u visini od 1/12 planiranih sredstava. Za vatrogasno društvo Trnovo budžetom su predviđena sredstva u iznosu od 46.000 KM, a isplate su vršene mjesečno u iznosu od 3.833 KM, što je u skladu sa Odlukom o izvršavanju Budžeta.

Raspodjela budžetskih sredstava predviđena za političke partie će se vršiti u skladu sa Odlukom o finansiranju parlamentarnih grupa iz budžeta Općine Trnovo⁴⁴ kojom je uređen način finansiranja parlamentarnih grupa koje imaju svoje vijećnike u Općinskom vijeću Trnovo i samostalnih vijećnika. Odlukom je predviđena isplata na način da se 30% sredstava raspoređuje jednakom parlamentarnim grupama osim nezavisnih kandidata, 60% srazmjerno broju mandata koje svaka parlamentarnim grupa ima u trenutku raspodjele i nezavisnim kandidatima i 10% parlamentarnim grupama srazmjerno broju mandata koji pripadaju manje zastupljenom polu. Od ukupno planiranih sredstava budžetom za 2022. godinu u iznosu od 40.000 KM, realizovano je 39.733 KM. Političke partie dostavljaju izvještaje o utrošku primljenih sredstava.

⁴³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 14/19

⁴⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 20/17

Odlukom o izvršavanju Budžeta nisu utvrđeni kriteriji za dodjelu sredstava za pripravnike, a budžetom za 2022. godinu predviđena su sredstva u iznosu od 60.000 KM. Transferi za pripravnike se realiziraju tako što se nakon objavljenog Javnog poziva, sa zainteresiranim poslodavcima zaključuje Ugovor o sufinansiranju zapošljavanja pripravnika kojim su regulisana međusobna prava i obaveze. Poslodavac dostavlja zaključeni ugovor o radu sa pripravnikom, a isplate se vrše nakon što poslodavac dostavi dokaz o isplaćenoj plaći i doprinosima za tog pripravnika. U toku 2022. godine transferi za pripravnike su realizirani u iznosu od 19.600 KM, u skladu sa zaključenim ugovorima. U odabranom uzorku nismo utvrdili nepravilnosti.

Doznačavanje transfera za Centar za socijalni rad u skladu sa Odlukom o izvršavanju budžeta će se doznačiti na osnovu zaključenog sporazuma. Budžetom su predviđena sredstva u iznosu od 14.000 KM. Na osnovu Odluke zaključena su dva Sporazuma o finansijskoj pomoći sa JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ Sarajevo kojom se finansira angažovanje jedne osobe za rad u Centru po osnovu ugovora o djelu. Ova pomoć izvršena je kroz dvije isplate po 7.000 KM, a nakon dostavljanja dokaza zaključenom ugovoru o djelu i isplaćenoj naknadi, u skladu sa zaključenim Sporazumom.

Subvencije privatnim preduzećima (223.904 KM) odnose se na poljoprivredne poticaje (214.404 KM) i sanacije šteta (9.500 KM). Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se sredstva planirana za razvoj poljoprivrede koristiti u skladu sa objavljenim Javnim pozivom, a budžetom su planirana sredstva za poticaje u poljoprivredi u iznosu od 280.000 KM. Općinsko vijeće je donijelo Odluku o novčanim podsticajima u poljoprivredi u Općini Trnovo⁴⁵na osnovu kojeg je općinski načelnik donio Pravilnik o uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj te Odluke o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva za model podsticanja proizvodnji za biljnu i animalnu proizvodnju. Nakon provedenih Javnih poziva Komisija za dodjelu novčanih podsticaja u poljoprivredi sačinila je Izvještaj prema kojem je 156 kandidata ispunilo uslove po javnom pozivu, na osnovu kojeg je općinski načelnik donio pojedinačne odluke o dodjeli novčanih sredstava. U skladu sa odredbama Pravilnika i kriterija objavljenih u Javnom pozivu izvršene su isplate podsticaja u ukupnom iznosu od 173.842 KM.

U okviru isplaćenih sredstava za podsticaje poljoprivredi izvršena je isplata po osnovu zaključenog sporazuma iz 2021. godine nevladinoj organizaciji „Muslim Aid Association“ (MMA) u iznosu od 26.960 KM (vezano za projekat „Ekonomsko osnaživanje socijalno ugroženih osoba i mlađih osoba kroz proizvodnju povrća u plastenicima“). Tim sporazumom Općina je preuzela obavezu da snosi dio troškova (26.960 KM ili 40%) za nabavku 20 plastenika, raspisje Javni poziv i odabere korisnika, izvrši monitoring i ostale obaveze. Pravilnik o utvrđivanju uslova, kriterija i postupaka za ostvarivanje prava za dodjelu plastenika po ovom projektu donešen je 17. 2. 2022. godine, na osnovu kojeg je objavljen Javni poziv. Komisija za odabir krajnjih korisnika je predložila rang listu na osnovu koje je donesena odluka o prihvatanju rang liste. Općina je realizovala projekat u skladu sa Sporazumom, što je potvrđeno dostavljanjem Obavijesti MMA o završetku projekta od 14. 6. 2022. godine.

Ostali transferi (50.750 KM) odnose se na tekuću rezervu budžeta Općine. Odlukom o izvršavanju budžeta sredstva tekuće rezerve mogu se odobriti za podmirenje hitnih i nepredviđenih rashoda i izdataka u toku budžetske godine ili onih koji nisu predviđeni u dovoljnem iznosu, a budžetom su planirana sredstva u iznosu od 100.000 KM. Pravilnikom o kriterijima za korištenje sredstava iz tekuće rezerve budžeta Općine Trnovo iz 2017. godine utvrđeni su kriteriji za korištenje sredstava tekuće rezerve. Utvrđeno je i da vrijednost tekuće rezerve može iznositi najviše 3% ukupnih prihoda budžeta isključujući primitke, a koristi se za podmirenje hitnih i nepredviđenih rashoda i izdataka. Pod hitnim rashodima i izdacima podrazumijevaju se rashodi i izdaci nastali uslijed okolnosti na koje korisnici sredstava nisu mogli uticati, a mogu dovesti do ugrožavanja zdravlja ljudi, materijalnih dobara i funkcionalnosti rada kod korisnika sredstava. Prema Izvještaju o utrošku sredstava budžetske rezerve za 2022. godinu⁴⁶ ukupno je utrošeno 50.750 KM.

⁴⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 32/22

⁴⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 14/23

Revizijom je utvrđeno da se sredstva tekuće rezerve nisu koristila u svim slučajevima za hitne i nepredviđene rashode i izdatke, odnosno koristila su se za isplate jednokratne novčane pomoći – božićnice stanovništvu pravoslavne vjeroispovijesti na području Općine (po 100 KM za 62 osobe što ukupno iznosi 6.200 KM), isplata u iznosu 5.000 KM za nabavku prehrambenih paketa socijalno ugroženom stanovništvu u toku mjeseca Ramazana, te fizičkom licu za sufinansiranje kupovine edukacionog trening seta hirurških instrumenata u iznosu od 2.000 KM. Ne možemo potvrditi da ove isplate predstavljaju hitne i nepredviđene izdatke, odnosno da su sredstva tekuće rezerve utrošena za predviđene namjene jer se utrošeni dio ovih sredstava mogao predvidjeti i planirati.

Imajući u vidu da se dio sredstava tekuće rezerve mogao predvidjeti i planirati, ne možemo potvrditi da su se sredstva tekuće rezerve koristila u namjene predviđene Odlukom o izvršavanju budžeta i članom 60. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- **sredstva tekuće rezerve koristiti za hitne i nepredviđene izdatke, u skladu s odlukom o izvršavanju budžeta i Zakonom o budžetima u FBiH.**

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi planirani su u iznosu od 2.324.182 KM a realizirani u iznosu od 1.579.487 KM, što je 67,96% od ukupno planiranih sredstva za ove namjene. Struktura ovih rashoda je sljedeća: kapitalni transferi drugim nivoima vlasti (572.984 KM), kapitalni transferi pojedincima (42.837 KM) kapitalni transferi neprofitnim organizacijama (154.500 KM) i kapitalni transferi javnim preduzećima (809.167 KM). Odlukom o izvršavanju budžeta Općine je propisano da će se kapitalni grantovi javnim preduzećima dodijeliti u skladu sa potpisanim sporazumom o dodjeli grantovskih sredstava a u svrhu provođenja planskih aktivnosti preduzeća usvojenih od strane Skupštine preduzeća. Sredstva za naprijed navedene stavke će se usmjeravati prema prilivu sredstava, a budžetom za 2022. godinu predviđena su sredstva u iznosu od 880.000 KM.

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti se odnose na transfere općinama 341.000 KM i transfere mjesnim zajednicama 231.984 KM. Odlukom o izvršavanju Budžeta, a ni na drugi način, nisu utvrđeni kriteriji za dodjelu sredstava drugim nivoima vlasti, a budžetom za 2022. godinu predviđena su sredstva u iznosu od 754.182 KM.

Kapitalni transferi općinama se odnose na Opština Trnovo RS u iznosu od 195.000 KM i drugim općinama u iznosu od 146.000 KM. Realizacija transfera sa Opštinom Trnovo RS je izvršena na osnovu zaključenih sporazuma za zajedničko sufinansiranje izvođenja radova, i to na osnovu sporazuma za sanaciju i asfaltiranje lokalnih puteva: Lukavac - Milje, Oglavak, Kamenolom Bijele vode – Štakе, Batići, Ulobići i klizište Turovi, definisano da će Općina obezbijediti sredstva u iznosu od 115.000 KM, a Opština Trnovo RS u iznosu od 60.000 KM. Sredstva su uplaćena dobavljaču nakon dostavljenih izvještaja o realizaciji projekta i utrošku sredstava sa kompletnom dokumentacijom korištenom za realizaciju projekta. Sporazumom je definisano da će Općina na izgradnji vodovoda Batići Općina obezbijediti sredstva u iznosu od 100.000 KM, od kojih je do 31. 12. 2022. godine realizirano 30.000 KM. Sporazumom o izvođenju radova na izgradnji javne rasvjete u Kijevu – Jablanica 2, definisano je da će Općina obezbijediti sredstva u iznosu od 50.000 KM, što je realizirano a dostavljeni su izvještaj o realizaciji projekta i utrošku sredstava.

Kapitalni transferi drugim općinama su iskazani u iznosu od 146.000 KM, a najznačajniji iznos se odnosi na sufinansiranje izgradnje spomen obilježja na osnovu sporazuma zaključenog 11. 2. 2022. godine sa Gradom Goražde u iznosu od 90.000 KM i realizirana su u cijelokupnom iznosu tokom 2022. godine, uz dostavljen izvještaj o utrošenim sredstvima. Ostali značajniji kapitalni transferi, na osnovu zaključenih sporazuma se odnose na sufinansiranje: izgradnje lokalnog puta lijeve obale Neretve u općini Konjic (20.000 KM) i izgradnju muzeja u Bužimu općina Bužim (15.000 KM), a po istim su dostavljeni izvještaji o utrošku sredstava.

Kapitalni transferi mjesnim zajednicama iskazani su u iznosu od 231.984 KM a najznačajniji iznos od 116.426 KM se odnosi na izgradnju nadstrešnica u naseljenim mjestima na osnovu provedenog konkurenetskog zahtjeva i zaključenog ugovora iz marta 2022. godine sa „Fadž-Company“ d.o.o. Sarajevo od kojih je 89.948 KM realizacija navedenog ugovora dok se iznos od 26.478 KM odnosi na realizaciju ugovora zaključenog 2021. godine sa istim dobavljačem. Od ostalih kapitalnih transfera mjesnim zajednicama značajniji iznosi se odnose na izgradnju javnih česmi 45.756 KM i rješavanje imovinsko pravnih odnosa 43.846 KM.

Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 154.500 KM i najznačajniji iznos se odnosi na transfer udruženju „Klub za praktično streljaštvo i taktički trening RONIN Trnovo“ u iznosu od 120.000 KM na osnovu zaključenog sporazuma o prenosu grant sredstava za projekt izgradnje civilnog streljišta RONIN Trnovo. Sredstva udruženju su utvrđena Budžetom Općine u iznosu od 120.000 KM, realizirana su u cijelokupnom iznosu tokom 2022. godine, uz dostavljen izvještaj o utrošenim sredstvima kao i pripadajuću dokumentaciju o namjenski utrošenim sredstvima.

Kapitalni transferi javnim preduzećima iskazani su u iznosu od 809.167 KM, a odnose se na JKP „Trnovo“ d.o.o. Trnovo (550.000 KM), JP „Elektro Trnovo“ d.o.o. Trnovo (229.167 KM) i KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo (30.000 KM). Sredstva javnim preduzećima su utvrđena Budžetom Općine u iznosima od 600.000 KM, 250.000 KM i 30.000 KM, respektivno. Na osnovu sporazuma od 8. 2. 2022. godine o prenosu grant sredstava za podršku obavljanju komunalne djelatnosti na području općine Trnovo zaključenog sa JKP „Trnovo“ d.o.o. Trnovo definisano je da će se za obavljanje komunalne djelatnosti, održavanje i sanaciju vodovodnih i kanalizacionih sistema izvršiti prenos grant sredstava u iznosu od 600.000 KM za obavljanje redovnih aktivnosti a u okviru registrovanih djelatnosti koju obavlja. Sporazumom je definisano plaćanje mjesечnih iznosa od 50.000 KM, a do 31. 12. 2022. godine realizovano 550.000 KM. Sporazumom zaključenim sa JP „Elektro Trnovo“ d.o.o. Trnovo od 15. 4. 2022. godine definisano je da će se za podršku obavljanju redovnih djelatnosti izvršiti prenos grant sredstava u iznosu od 250.000 KM u mjesечnim iznosima od 20.833 KM, a na 31. 12. 2022. godine je realizovano 229.167 KM. Sporazumom zaključenim sa KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo od 5. 10. 2022. godine definisan je prenos grant sredstava u iznosu od 30.000 KM za podršku za hortikultурno uređenje spomen obilježja i kružnih tokova, i koje su na 31. 12. 2022. godine u cijelosti realizovane. Dostavljeni su izvještaji o utrošku sredstava.

Navedena ulaganja koja se odnose na hortikultурno uređenje spomen obilježja i kružnih tokova u iznosu od 30.000 KM ne mogu biti iskazani kao kapitalni transferi, jer imaju karakter tekućeg održavanja i nisu nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine, kako je to utvrđeno članom 39. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *na poziciji kapitalnih transfera evidentirati nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine, u skladu sa članom 39. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 10.595.936 KM i u odnosu na plan (11.972.491 KM) su realizovani 88,50%, a odnose se na: nabavku zemljišta (261.874 KM), zgrada (5.757.761 KM), ostalih pomoćnih građevina (378.455 KM), izgradnju ostalih objekata (3.218.747 KM), nabavku opreme (200.277 KM), studije izvodljivosti (91.376 KM) i rekonstrukcija cesta i mostova (687.536 KM).

Izdaci za nabavku zemljišta iskazani su u iznosu od 261.874 KM, od kojih se najznačajniji iznosi odnose na: kupovinu nekretnine na osnovu ponude prodavca upisane u z.k. izvadak Općinskog suda u Sarajevu K.O. Presjenica u iznosu od 154.728 KM i kupovinu suvlasničkog dijela nekretnine na osnovu ponude prodavca, upisane u z.k. izvadak Općinskog suda u Sarajevu K.O. Šabići u iznosu od 23.250 KM. Zaključeni su ugovori o kupoprodaji uz prethodno dato pozitivno mišljenje općinskog Pravobranilaštva, utvrđene tržišne vrijednosti zemljišta na osnovu nalaza sudskog vještaka i zaključaka Vijeća kojim su date saglasnosti na zaključenje ugovora.

Izdaci za nabavku zgrada iskazani su u iznosu od 5.757.761 KM od koji se najznačajnije povećanje u iznosu od 4.678.555 KM odnosi na izgradnju Poslovno - sportskog centra Trnovo Bjelašnica. Izvođenje radova se vrši na osnovu provedenog otvorenog postupka javne nabavke i ugovora zaključenog 26. 7. 2018. godine u iznosu od 16.991.676 KM sa konzorcijem „Almy-Transport“ d.o.o. Zenica, „Mavas“ d.o.o. Mrkonjić Grad, „Duol“ d.o.o. Brezovica i „Elan Invent“ d.o.o. Begunje na Gorenjskem. Izvršen je uvid u privremene situacije od 28. 2. 2022. godine u iznosu od 1.098.199 KM (od kojih se na zgrade odnosi 817.388 KM), od 31. 3. 2022. godine u iznosu od 453.504 KM, od 31. 5. 2022. godine u iznosu od 506.569 KM, od 31. 8. 2022. godine u iznosu od 389.025 KM i od 30. 11. 2022. godine u iznosu od 659.880 KM za izvedene građevinske, zanatske, instalaterske i druge radove. Od ostalih izdataka za nabavku zgrada najznačajnije povećanje u iznosu od 799.891 KM se odnosi na izgradnju objekta za zdravo starenje, a na osnovu provedenog otvorenog postupka nabavke i ugovora zaključenog 28. 9. 2021. godine sa Neimari d.o.o. Sarajevo u iznosu od 1.257.750 KM.

Izdaci za nabavku ostalih pomoćnih građevina iskazani su u iznosu od 378.455 KM i odnose se na izgradnju garaže na osnovu provedenog otvorenog postupka javne nabavke i ugovora zaključenog 4. 7. 2022. godine u iznosu od 379.820 KM sa „Centar – Han“ d.o.o. Sarajevo.

Izdaci za izgradnju ostalih objekata su iskazani u iznosu od 3.218.747 KM i odnose se na izgradnju sportskih terena, dječje igralište i javnu rasvjetu (480.997 KM), izgradnju puteva i mostova (131.397 KM) i objekte vodovoda i kanalizacije (2.606.353 KM).

Izdaci za izgradnju sportskih terena u Poslovno – sportskom centru Trnovo, Bjelašnica iskazani su u iznosu od 313.571 KM, a vrše se na osnovu provedenog otvorenog postupka javne nabavke i ugovora zaključenog sa konzorcijem, kako je navedeno pod izdacima za nabavku zgrada. Izvršen je uvid u sedamnaestu privremenu situaciju od 28. 2. 2022. godine u iznosu od 1.098.199 KM (od kojih se na sportske terene odnosi 280.811 KM). Izdaci za dječje igralište su iskazani u iznosu od 59.024 KM i odnose se na naknadu troškova uređenja gradskog građevinskog zemljišta za izgradnju dječijeg igrališta na Bjelašnici K.O. Presjenica, a prema rješenju od 25. 2. 2022. godine, u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju Kantona Sarajevo, Zakonom o građevinskom zemljištu, Odlukom o građevinskom zemljištu i elaboratom troškova uređenja građevinskog zemljišta. Izdaci za izgradnju javne rasvjete su iskazani u iznosu od 27.968 KM na osnovu fakture od 5. 4. 2022. godine za radove izvedene tokom marta 2022. godine od dobavljača „Eding Telecom“ d.o.o. Sarajevo, a na osnovu ugovora zaključenog 2. 12. 2022. godine. U skladu sa ugovorom za izgradnju i održavanje javne rasvjete (za Poslovno sportski centar, sela Vrelo, Rahovići, Podvornice, Brutusi, Omenik i proširenje postojeće rasvjete) ukupna vrijednost radova je 289.973 KM, dok je krajnji rok za izvođenje radova bio 1. 6. 2021. godine. s obzirom na to da je dio radova izведен u martu 2022. godine, **nisu ispoštovani ugovoreni rokovi jer su radovi vršeni 10 mjeseci nakon krajnjeg roka za izvođenje radova. Obezbijedena je garancija za uredno izvršenje posla te je propisana ugovorna kazna za prekoračenje roka za završetak radova u visini od 0,6% ukupne vrijednosti ugovorenih poslova za svaki dan prekoračenja roka, a po čemu se nije postupalo.**

Izdaci za **izgradnju puteva i mostova** iskazani su u iznosu od 131.397 KM i najvećim dijelom u iznosu od 76.769 KM se odnose na izgradnju mostova na osnovu ugovora zaključenog 13. 12. 2021. godine sa „Orman“ d.o.o. Kiseljak. Ukupna ugovorena vrijednost radova za izgradnju mostova je 76.794 KM (na rijeci Rakitnici uključujući i potporni zid) a krajnji rok za izvođenje radova je 45 dana od uvođenja izvođača u posao. Dobavljač je 31. 5. 2022. godine dostavio okončanu situaciju, **te nisu ispoštovani ugovoreni rokovi obzirom da je izvođač uveden u posao 5. 4. 2022. godine, a radovi su okončani su 56 dana od uvođenja izvođača u posao, odnosno 11 dana nakon ugovorenog krajnjeg roka.** Ugovorena je kazna za prekoračenje roka za završetak radova u visini od 0,6% ukupne vrijednosti ugovorenih poslova za svaki dan prekoračenja roka, a po čemu se nije postupalo.

Izdaci za **objekte vodovoda i kanalizacije** iskazani su u iznosu od 2.606.353 KM. Ulaganja u postrojenje za prečišćavanje otpadne vode na Igmanu i Bjelašnici po tehnologiji PVA-MBBR iskazani su u iznosu od 1.837.367 KM, a vrše se na osnovu ugovora zaključenog 22. 7. 2019. godine sa „Neimari“ d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 3.133.099 KM. Rok za izvođenje radova je 18 mjeseci od uvođenja izvođača u posao. Aneksom I ugovora od 11. 5. 2022. godine rok za izvođenje radova je produžen do 31. 12. 2022. godine. Uvidom u zapisnik, utvrđeno je da je izvođač uveden u posao **5. 4. 2021. godine te nisu ispoštovani ugovoreni rokovi, koji su prema osnovnom ugovoru trebali biti okončani 5. 10. 2022. godine. Aneksom I ugovora je produžen rok do 31. 12. 2022. godine i do okončanja revizije radovi nisu završeni.** Izvršen je uvid u tri privremene situacije za izvođenje građevinskih radova, projektovanje i izvođenje zanatskih i drugih radova u ukupnom iznosu od 1.830.488 KM, kako slijedi: peta, šesta i sedma privremena situacija od 16. 3. 2022, 10. 6. 2022. i 23. 11. 2022. godine respektivno. Od ostalih izdataka za objekte vodovoda i kanalizacije najznačajnije je ulaganje u izgradnju centralnog vodovoda MZ Trnovo u iznosu od 262.556 KM na osnovu zaključenog ugovora od 1. 8. 2022. godine sa „Bujice“ d.o.o. Konjic u iznosu od 619.914 KM uz rok od dvije godine za realizaciju radova, što je šire u tački 8. Izvještaja.

Izdaci za **nabavku opreme** iskazani su u iznosu od 200.277 KM. Najznačajniji izdatak u iznosu od 99.976 KM, a prema fakturi dobavljača „SES“ d.o.o. Sarajevo od 15. 7. 2022. godine, se odnosi na nabavku dekorativnih elemenata: svjetleće kugle i dekorativnih buket stupnih elemenata na osnovu provedenog otvorenog postupka javne nabavke i zaključenog ugovora od 25. 5. 2022. godine o nabavci mobilijara za praznično ukrašavanje.

Izdaci za **studije izvodljivosti** iskazani su u iznosu od 91.376 KM i odnose se na izdatke za reviziju projektne dokumentacije za glavne projekte infrastrukture kao što su: fontana u Trnovu, kanalizacija, bunari, vodopojilišta i česme i sl. Izvršen je uvid u fakturu dobavljača „ES Hydrotechnics“ d.o.o. Sarajevo od 13. 6. 2022. godine u iznosu od 6.997 KM, a na osnovu zaključenog ugovora o direktnom sporazumu za reviziju projektne dokumentacije za glavne projekte puteva Krstac - Proskok, Razin Gaj – Godinja i Garež – Delijaš, glavne projekte vodovoda Tušila i Desetci, te šetnice sportski centar – Gornja Grkarića.

Izdaci za **rekonstrukciju cesta i mostova** iskazani su u iznosu od 687.536 KM, od kojih se iznos 415.115 KM odnosi na asfaltiranje puta Tehnička baza - kružni tok, dok se 272.421 KM odnosi na asfaltiranje ostalih puteva. Najznačajniji izdaci se odnose na asfaltiranje koje se izvodi na osnovu ugovora od 23. 8. 2022. godine ukupne vrijednosti 697.656 KM zaključenog sa „Demus“ d.o.o. Sarajevo za asfaltiranje i sanaciju kružnog toka, a na osnovu provedenog otvorenog postupka nabavke. Do 31. 12. 2022. godine ispostavljene su dvije privremene situacije u vrijednosti od 415.115 KM, od kojih je izvršen uvid u drugu privremenu situaciju od 14. 12. 2022. godine u iznosu od 358.690 KM. Od izdataka za asfaltiranje ostalih puteva, izvršen je uvid u fakturu dobavljača „Demus“ d.o.o. Sarajevo od 31. 8. 2022. godine u iznosu od 80.735 KM za sanaciju, asfaltiranje lokalnih puteva, sa rješavanjem odvodnje, a na osnovu ugovora od 5. 10. 2021. godine i provedenog otvorenog postupka javne nabavke.

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2022. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Planirano za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	8.022.540	8.481.557	14.285.366	106
I.1.	Prihodi od poreza	2.395.816	2.586.356	2.209.681	108
I.2.	Neporezni prihodi	2.610.900	2.834.454	10.242.642	109
I.3.	Primljeni transferi	3.015.824	3.060.747	1.833.043	102
II	RASHODI	8.757.944	6.721.452	5.737.788	77
II.1.	Tekući rashodi	4.684.462	3.844.596	2.776.810	82
II.2.	Tekući transferi i drugi tekuci rashodi	1.419.300	1.137.145	1.134.181	80
II.3.	Kapitalni transferi	2.324.182	1.579.488	1.685.095	68
II.4.	Tekuća budžetska rezerva	100.000			
III	TEKUĆI DEFICIT/SUFICIT I – II	(735.404)	1.760.105	8.547.578	465
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV 2 – IV 1)	11.907.527	10.552.721	7.070.838	89
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	64.964	43.215	1.576.975	66
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	11.972.491	10.595.936	8.647.813	88
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(12.642.931)	(8.792.616)	1.476.740	69
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1 – VI 2)	0	0	0	0
VI.1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1 – VII 2)	0	0	0	0
VII.1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(12.642.931)	(8.792.616)	1.476.740	69

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	3.852.995	12.642.932
---	-----------	------------

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu 8.524.772 KM, a rashodi i izdaci 17.317.388 KM, te negativan finansijski rezultat (deficit) u iznosu 8.792.616 KM.

U Bilansu stanja na datum bilansa iskazan je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (akumulirani suficit) u iznosu od 3.852.995 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji je za 8.789.937 KM. Napominjemo da je Budžetom planirana raspodjela neraspoređenog viška prihoda nad rashodima u visini u kojoj je iskazan u finansijskim izvještajima prethodne godine.

Ističemo da je odredbama Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno da se namjenski prihodi i primici koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini prenose se u budžet za tekuću budžetsku godinu, a Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i rezor utvrđeno je da se njihov neutrošeni dio na kraju godine preknjižava na kratkoročna vremenska razgraničenja. S obzirom na to da se u ranijim periodima namjenski prihodi nisu priznavali u visini u kojoj su utrošeni i preknjižavali na kratkoročna vremenska razgraničenja, ne možemo potvrditi da u okviru neraspoređenog viška prihoda nad rashodima nije iskazan i dio neutrošenih namjenskih prihoda iz ranijih perioda. Napominjemo da Općina nije uspostavila evidencije namjenskog utroška prihoda od naknada za uređenje i korištenje građevinskog zemljišta te da se nismo uvjerili da su ova sredstva korištena samo za propisane namjene (tačka 6.1.1.2 Izvještaja).

Preporuka:

- izvršiti analizu iskazanog neraspoređenog viška rashoda nad prihodima i u skladu sa utvrđenim provesti korektivna knjiženja, s ciljem njegovog tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 6.035.762 KM a odnose se na novac na transakcijskim računima (1.034.976 KM), blagajni (786 KM) i oročena novčana sredstva (5.000.000 KM).

Otvoreni su računi u Union banci d.d. i to: depozitni, transakcijski i dva namjenska računa, a prenos sredstava sa depozitnog računa vrši se na kraju dana u skladu sa članom 18. Zakona o trezoru u FBiH.

Blagajničko poslovanje uređeno je Uputstvom o blagajničkom poslovanju iz 2017. godine, a Odlukom o visini blagajničkog poslovanja od 5. 1. 2022. godine utvrđen je blagajnički maksimum u iznosu od 1.000 KM.

U okviru novčanih sredstava iskazana su oročena sredstva u iznosu od 5.000.000 KM. Odlukom općinskog vijeća od 29. 12. 2021. godine data je saglasnost načelniku da u ime Općine može oročiti sredstva kod poslovnih banaka na period od 12 mjeseci. Općinski načelnik je 4. 4. 2022. godine zaključio ugovor o kratkoročno oročenom namjenskom depozitu sa Asa bankom d.d. na period od 12 mjeseci uz fiksnu godišnju kamatnu stopu od 0,7%. Iskazana stanja novčanih sredstava usaglašena su sa bankovnim izvodima.

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 1.625.988 KM, od kojih su potraživanja za date avanse (1.137.736 KM), potraživanja za robu i usluge (487.442 KM) i potraživanja od fizičkih osoba (810 KM).

Potraživanja za date avanse odnose se na avanse za investicije u toku i to: za izgradnju poslovno sportskog centra – „Almy Transport“ d.o.o. Zenica (985.982 KM), za priključak vode na poslovno sportski centar – KJKP „ViK“ d.o.o. Sarajevo (8.965 KM), za izgradnju prečistača vode – „Neimari“ d.o.o. Sarajevo (92.323 KM), te za priključke električne energije za prečistač vode, na kuću spasa, za olimpijske krugove i rezervoar – JP EPBiH d.d. Sarajevo“ (50.069 KM) i KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo (397 KM).

Potraživanja za robu i usluge se najvećim dijelom se odnosi na potraživanja od fizičkih i pravnih lica po osnovu: naknada po osnovu rente i uređenja građevinskog zemljišta (410.434 KM), rješenja za rušenje objekata (23.071 KM), zakupa javnih površina (8.399 KM) i sl.

Potraživanja za zakup poslovnih prostora i zakupa javnih površina odnose se na potraživanja od korisnika s kojima su zaključeni ugovori za zakup poslovnih prostora i javne površine. Najznačajnije potraživanje u iznosu od 353.184 KM se odnosi na TGT „TRAGTAS“ d.o.o. Sarajevo – u stečaju za koje je pokrenut sudski postupak naplate potraživanja. Osim navedenog, značajnija potraživanja se odnose na KJKP „ViK“ d.o.o. Sarajevo (31.100 KM) i KJP „ZOI 84“ d.o.o. Sarajevo (30.390 KM). U 2022. godini izvršeno je preknjižavanje potraživanja dospjelih na naplatu na poziciju sumnjivih i spornih, u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Općine. Od ukupnih potraživanja za robu i usluge na sumnjivim i spornim potraživanjima je evidentirano 463.345 KM ili 95,06%. Općina pokreće postupke za naplatu sumnjivih i spornih potraživanja, a za pojedina potraživanja su potpisani i Sporazumi o plaćanju duga u ratama kojima je utvrđen otplatni plan otplate duga i rokovi otplate.

Nije nam prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je Općina usaglašavala vrijednosti iskazanih potraživanja sa kupcima putem izvoda otvorenih stavki, što nije u skladu sa članom 23. Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH kojima je propisano da je povjerilac dužan da, prije sastavljanja finansijskih izvještaja, dostavi dužniku spisak nenaplaćenih računa i potraživanja po drugim osnovama.

Preporuka:

- *prije sastavljanja finansijskih izvještaja vršiti usaglašavanje vrijednosti iskazanih potraživanja sa kupcima putem izvoda otvorenih stavki u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Općine na 31. 12. 2022. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 82.162.447 KM (nabavne vrijednosti 86.853.556 KM, ispravke vrijednosti 4.691.109 KM).

Strukturu stalnih sredstava čine: zemljište (28.369.957 KM), građevine (20.100.904 KM), oprema (378.016 KM), stalna sredstva u obliku prava (310.193 KM) i sredstva u pripremi (33.003.377 KM).

Uspostavljena je i vodi se pomoćna knjiga kapitalne imovine ali ona nije usaglašena sa Glavnom knjigom s obzirom na to da je u pomoćnoj knjizi kapitalne imovine iskazan veći ukupan iznos nabavne vrijednosti, ispravke i sadašnje vrijednosti stalnih sredstava u odnosu na Glavnu knjigu. Knjiga kapitalne imovine ne sadrži sve elemente propisane Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i to: broj računa, datum računa, dobavljač. Također, iako je uspostavljena knjiga sitnog inventara, u kojoj se ne nalaze informacije propisane Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i to: broj računa, dobavljač, .

Zemljište je iskazano u iznosu od 28.369.957 KM, a najznačajnija pojedinačna vrijednost zemljišta se odnosi na građevinsko zemljište Sportskog centra Bjelašnica u iznosu od 11.194.018 KM, dok ostalu vrijednost čine šume, pašnjaci, livade, njive na području Općine. Ukupno povećanje vrijednosti zemljišta tokom 2022. godine je u iznosu od 2.592.545 KM, a najznačajnije povećanje u iznosu od 2.349.114 KM se odnosi na povećanje vrijednosti zemljišta po procjenama koje je izvršio ovlašteni vještak građevinske struke, a na osnovu elaborata o procjeni vrijednosti parcela na devet lokacija na k.o. Presjenica, Općina Trnovo.

Građevinski objekti su iskazani u iznosu od 20.100.904 KM i čine ih zgrada Općine, Dom kulture Dejčići, kao i ostali građevinski objekti na području mjesnih zajednica Općine, te objekti vodovoda, kanalizacije, rezervoari i ostali objekti. Ukupno povećanje vrijednosti tokom 2022. godine je u iznosu od 4.615.996 KM, od kojih je najznačajnije povećanje u iznosu od 3.607.102 KM i odnosi se na izgrađeni sistem za vodosnabdijevanje sportsko - rekreacionog centra Bjelašnica, a na osnovu rješenja kojim se izdaje upotrebnna dozvola od juna 2021. godine i koje je pravosnažno od 2. 7. 2021. godine. Ostala povećanja se odnose na izgradnju lokalnih puteva i mostova, što je detaljnije opisano u tački 6.1.2.5 Izvještaja. **Izgrađeni sistem vodosnabdijevanja je stavljen u upotrebu 31. 12. 2022. godine, a ne nakon rješenja kojim se izdaje upotrebnna dozvola i koje je postalo pravosnažno od 2. 7. 2021. godine, i kada je izvršen tehnički prijem, te obračun amortizacije nije vršen za sredstvo koje je u upotrebi od sredine 2021. godine, što ima za posljedicu da obračun amortizacije nije vršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH.**

Oprema je iskazana u iznosu od 378.016 KM, i sastoje se od kancelarijske opreme, odnosno namještaja, kompjuterske i druge opreme, motornih vozila, elektronske i druge opreme, dok su **stalna sredstva u obliku prava** iskazana u iznosu od 310.193 KM i odnose se na studije izvodljivosti projektne dokumentacije za glavne projekte infrastrukture, što je detaljnije opisano u tački 6.1.2.5 Izvještaja.

Stalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 33.003.377 KM, i čine ih ulaganja u građevinske objekte i objekte vodovoda i kanalizacije (32.635.313 KM), vanjska uređenja – trotoari i autobusna stajališta (293.803 KM), rezervoar Brutusi (38.262 KM) i poslovni prostor (36.000 KM).

U okviru ulaganja u građevine i objekte vodovoda i kanalizacije najveći iznos ulaganja se odnosi na Sportsku dvoranu (8.139.209 KM), ulaganja u izgradnju Poslovno – sportskog centra (6.550.309 KM), ulaganja u izgradnju garaže na Babinom dolu (3.369.774 KM), prečistač otpadnih voda (3.416.476 KM), ulaganje u OŠ „Zaim Kolar“ Dejčići (1.829.632 KM), Dom za zdravo starenje (855.254 KM), kuća spasa (780.056 KM), ulaganja u rekonstrukciju i sanaciju vodovodnih i kanalizacionih objekata i rezervoara (6.883.300 KM).

Utvrđili smo da su na stalnim sredstvima u pripremi evidentirana stalna sredstva u iznosu od 3.175.349 KM koja se odnose na objekte i opremu kako slijedi: stajališta za autobus na 21 lokaciji, bunaricu, te objekte i opremu za vodovod i kanalizaciju na 36 lokacija, a koja se koriste i koja su nabavljena u prethodnim periodima. Za navedena sredstva nam nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje zašto sredstva nisu stavljeni u upotrebu, iako su nabavljena u periodu od 2004. do 2016. godine. Za ova sredstva nije vršen obračun amortizacije. Tokom obavljanja popisa, komisija je izvršila analizu sredstava van upotrebe i konstatovala da navedena sredstva nikada nisu imala status sredstava u upotrebi niti je vršen obračun amortizacije, te su na prijedlog komisije ista evidentirana na sredstva u pripremi na 31. 12. 2022. godine.

U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kao i tačkom 25. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor, budžetski korisnici vrše revalorizaciju imovine, obaveza i izvora sredstava. Knjigovodstveni iznos stalnih sredstava treba korigovati ako je opći indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda porastao za više od 10% tokom tekuće godine, odnosno od datuma nabavke sredstava ili datuma posljednjeg korigovanja vrijednosti. Revalorizacija se obavlja primjenom indeksa promjene cijene, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%. Uzimajući u obzir sadašnju vrijednost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava na 31. 12. 2022. godine, efekt revalorizacije bi bio povećanje knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava u iznosu od 8.553.678 KM. Sredstva u pripremi se ne revalorizuju.

Prema izjavi odgovorne osobe, Općina nije izvršila revalorizaciju stalnih sredstava iako je inflacija na godišnjem nivou iznosila preko 10%, te je upućen zahtjev prema pravnom licu zaduženom za održavanje softvera da se omogući obračun revalorizacije i da namjeravaju izvršiti revalorizaciju u toku 2023. godine.

Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku na način da povećava vrijednost izvora stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne i ispravke vrijednosti, kako bi se u periodu inflacije njihova vrijednost uskladila. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4% što je iziskivalo revalorizaciju. Općina nije izvršila revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa propisima za budžetske korisnike, te se ne može potvrditi knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 49.159.070 KM.

Revizijom stalnih sredstava je utvrđeno da je sistem vodosnabdijevanja stavljen u upotrebu 31. 12. 2022. godine, iako je upotrebljena dozvola prema rješenju pravosnažna od 2. 7. 2021. godine, kada je izvršen i tehnički prijem. Obračun amortizacije za navedena sredstva nije vršen nakon stavljanja u upotrebu (od jula 2021. godine). Također, na sredstvima u pripremi su iskazana sredstva u iznosu od 3.175.349 KM koja su u upotrebi i koja su nabavljena u periodu od 2004. do 2016. godine, koja nisu aktivirana i za koja nije vršen obračun amortizacije. S obzirom na to, navedena sredstva su precijenjena jer obračun amortizacije nije vršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu.

Preporuke:

- *usaglasiti vrijednosti pomoćne knjige kapitalne imovine sa Glavnom knjigom, te obezbijediti da sadrži sve elemente propisane Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, te obezbijediti evidencije pomoćne knjige sitnog inventara u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *objekte koji se koriste blagovremeno evidentirati na poziciji stalnih sredstava u upotrebi i vršiti obračun amortizacije, te izvršiti cjelokupnu analizu sredstava u pripremi i na osnovu utvrđenog stanja provesti korektivna knjiženja;*

- *izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 26. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Općine.*

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 3.809.724 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze (2.137.635 KM) i kratkoročna razgraničenja (1.672.039 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze (2.137.635 KM) odnose se na obaveze prema dobavljačima (1.939.557 KM), obaveze prema fizičkim licima (192.450 KM) i ostale kratkoročne obaveze (5.628 KM).

Najznačajnije obaveze prema dobavljačima odnose se na obaveze za izvođenje ugovorenih radova prema dobavljačima „Almy-transport“ d.o.o. Zenica (1.012.406 KM), „Neimari“ d.o.o. Sarajevo (452.109 KM), „Ado trans“ d.o.o. Visoko (134.805 KM), „Bujice“ d.o.o. (78.704 KM), „Demus“ d.o.o. Sarajevo (108.690 KM), te obaveze prema „CPK centar za projektovanje“ d.o.o. (40.096 KM) za usluge projektovanja. Prema zaključenim ugovorima za izvođenje radova utvrđen je način plaćanja izvršenih radova, tako da se određeni iznos zadržava i plaća tek nakon sačinjanja zapisnika o izvršenoj primopredaji ugovorenih radova i ostalih uslova predviđenih ugovorima.

Kratkoročna razgraničenja (1.672.039 KM) odnose se na naplaćene prihode budućeg perioda (1.222.943 KM) i ostale razgraničene prihode (449.096 KM).

6.2.4 Izvori stalnih sredstava

Izvori sredstava iskazani su u iznosu od 86.015.442 KM, a odnose se na izvore stalnih sredstava (82.162.447) i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (3.852.995 KM). Izvršena su korektivna knjiženja i usaglašavanje sredstava i izvora sredstava na 31. 12. 2022. godine.

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Odlukom načelnika od 29. 12. 2022. godine o godišnjem popisu i osnivanju komisija za popis, formirane su: Centralna komisija za popis, komisija za popis osnovnih sredstava, imovine i sitnog inventara i komisija za popis novčanih sredstava, obaveza i potraživanja. Rješenjima o formiranju komisija od 29. 12. 2022. godine su imenovani članovi komisija za popis. Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza utvrđena je procedura vršenja popisa. Centralna komisija za popis je donijela plan rada prema kojem će se Elaborat o izvršenom popisu dostaviti na razmatranje načelniku do 31. 1. 2023. godine.

Popisne komisije su u skladu sa planom rada sačinile i dostavile izvještaje o izvršenom popisu, a Odlukom načelnika od 7. 2. 2023. godine je usvojen Elaborat o izvršenom popisu Centralne komisije za popis, dok je isti usvojen na Općinskom vijeću zaključkom od 15. 3. 2023. godine.

Utvrđili smo da su na poziciji stalnih sredstava u pripremi evidentirani građevinski objekti i oprema u iznosu 3.175.349 KM koji se koriste i odnose se na autobuska stajališta i infrastrukturu za vodovod i kanalizaciju za koje ili nisu riješeni imovinsko pravni odnosi ili nisu pribavljenе građevinske dozvole i neophodni elaborati o zaštiti izvorišta kao preduslov za pribavljanje vodnih akata. Popisna komisija je u izvještaju konstatovala da su navedene građevine, a koje su bile evidentirane na sredstvima van upotrebe pogrešno evidentirana, te su na njihov prijedlog ista evidentirana na sredstva u pripremi. Popisna komisija nije konstatovala da se ista koriste, odnosno da su sredstva u upotrebi, te za koje je potrebno vršiti obračun amortizacije.

Elaboratom o popisu su prema bilansnim pozicijama navedena potraživanja za date avanse u iznosu od 1.137.736 KM, ali za ista nisu pojedinačno navedeni iznosi i njihova ročna struktura, kao i za sredstva u pripremi za koja također nisu navedeni iznosi niti ročna struktura iako se radi o iznosu od 33.003.377 KM.

Uvidom u Elaborat o izvršenom popisu konstatovali smo da izvještajem nisu obuhvaćene zalihe, koje se odnose na zalihe sitnog inventara, a njihov iskazani iznos nije značajan (969 KM).

Nije nam prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je Općina usaglašavala vrijednosti iskazanih potraživanja sa kupcima putem izvoda otvorenih stavki, što je detaljnije opisano u tački 6.2.1.2 Izvještaja gdje je i data preporuka.

S obzirom da komisija nije izvršila sveobuhvatan popis stalnih sredstava u pripremi, niti je konstatovala da je u upotrebi dio građevina i opreme koji su iskazani na ovoj poziciji, te da nije izvršeno usaglašavanje iskazanih potraživanja sa kupcima slanjem izvoda otvorenih stavki, ne možemo potvrditi da je izvršen sveobuhvatan popis imovine i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava u pripremi, te izvršiti sveobuhvatno usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 8.997.945 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 15.161.109 KM, što je rezultiralo negativnim novčanim tokom u iznosu od 6.163.164 KM. Stanje gotovine na početku godine iznosilo je 12.198.926 KM, dok je na kraju godine iznosilo 6.035.762 KM.

Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki Općine (u daljem tekstu: plan) za 2022. godinu donesen je 24. 1. 2022. godine. Procijenjena vrijednost planiranih nabavki roba, usluga i radova iznosila je 11.282.800 KM⁴⁷ od kojih se 1.481.300 KM odnosi na nabavke roba, 707.500 KM na usluge i 9.094.000 KM na rade.

Nakon donošenja plana doneseno je 11 izmjena i dopuna plana⁴⁸, tako da je u 2022. godini planirano provođenje 92 postupka nabavki u ukupnom iznosu od 13.244.384 KM, od čega 26 direktnih sporazuma (165.920 KM), 31 otvoreni postupak (11.891.664 KM), 33 konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda (1.136.800 KM) i dva postupka koji se odnose na usluge u skladu sa Aneksom II dio B Zakona o javnim nabavkama (50.000 KM).

Rješenjem o imenovanju komisije za provođenje postupaka javnih nabavki od 24. 1. 2022. godine, imenovana je komisija za provođenje plana nabavki za 2022. godinu koju čine pet članova i pet zamjenskih članova i koja je zadužena za provođenje svih postupaka.

Prema prezentovanim podacima, u 2022. godini provedeno je 65 postupaka nakon kojih su zaključeni ugovori za nabavku roba, usluga i rade ukupne vrijednosti 5.328.787 KM, i to: 19 otvorenih postupaka (4.323.177 KM), 22 konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda (859.210 KM) i 24 direktna sporazuma (146.399 KM), što je 40% realizacije vrijednosti u odnosu na planirane nabavke.

Izvršili smo uvid u procedure provedenih postupaka javnih nabavki nakon kojih su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 3.683.374 KM i to: devet otvorenih postupaka (3.208.105 KM), devet direktnih sporazuma (51.475 KM) i sedam konkurentske zahtjeva za dostavu ponuda (423.794 KM).

⁴⁷ Sve iskazane vrijednosti javnih nabavki su sa PDV-om

⁴⁸ Izmjene i dopune od 14. 3. 2022, 20. 4. 2022, 16. 5. 2022, 25. 5. 2022, 8. 6. 2022, 28. 7. 2022, 18. 8. 2022, 1. 9. 2022, 6. 9. 2022, 20. 9. 2022. i 16. 11. 2022. godine

Otvoreni postupak, „Sanacija i asfaltiranje puta kružni tok – tehnička baza”, pokrenut je Odlukom od 18. 5. 2022. godine sa procijenjenom vrijednošću 700.000 KM. Tenderska dokumentacija je 23. 5. 2022. godine objavljena na portalu javnih nabavki, a obavještenje o nabavci je objavljeno isti dan na internet stranici Općine kao i kratki sadržaj na engleskom jeziku. Kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena. Tendersku dokumentaciju je preuzeo 19 potencijalnih ponuđača, a ponudu su dostavila četiri ponuđača. Zapisnikom o pregledu i ocjeni ponuda od 28. 7. 2022. godine, utvrđena je ispravnost za tri pristigle ponude, dok je jedna isključena zbog neispunjerenja uslova zbog tehničke i profesionalne sposobnosti. Nakon provedene e-aukcije ponude su ostale nepromijenjene. Zapisnikom je komisija dala preporuku o zaključivanju ugovora sa ponuđačem Demus d.o.o. Sarajevo koji je ponudio najnižu cijenu u iznosu od 697.656 KM. Odlukom o izboru najpovoljnijeg ponuđača za nabavku od 29. 7. 2022. godine, je prihvaćena preporuka Komisije o dodjeli ugovora ponuđaču Demus d.o.o. Sarajevo sa kojim je 23. 8. 2022. godine potpisana ugovor. Rok za realizaciju je dvije godine od dana obostranog potpisa Ugovora i ugovorene cijene su fiksne. Izvještaj o provedenom postupku je kreiran, te objavljen na web portalu Općine 5. 9. 2022. godine. Zapisnikom o uvođenju u posao i građevinskim dnevnikom je konstatovan početak radova 3. 10. 2022. godine, a do okončanja konačne revizije ispostavljene su dvije privremene situacije u vrijednosti od 415.115 KM. Po navedenom postupku nisu utvrđene nepravilnosti pri provođenju postupka, niti u njegovoj realizaciji.

Otvoreni postupak, „Izgradnja centralnog vodovoda MZ Trnovo”, pokrenut je Odlukom od 18. 5. 2022. godine sa procijenjenom vrijednošću 620.000 KM. Tenderska dokumentacija je 23. 5. 2022. godine objavljena na portalu javnih nabavki, a kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena. Tendersku dokumentaciju je preuzeo 15 potencijalnih ponuđača. Tenderskom dokumentacijom utvrđen je uslov za ispunjavanje tehničke i profesionalne sposobnosti kojom je ponuđač dužan dostaviti dokaz o uredno izvršenim ugovorima iz predmeta nabavke u periodu ne dužem od pet godina od dana objave tenderske dokumentacije, odnosno od datuma registracije ukoliko je počeo sa radom u periodu ne dužem od pet godina. Kao dokaz za navedeno je propisan spisak izvršenih ugovora iz predmeta nabavke i jedna ili više potvrda koje daje druga ugovorna strana o uredno izvršenom ugovoru iz predmeta nabavke, od toga jedan ugovor minimalne vrijednosti 500.000 KM bez PDV-a i to na poslovima izgradnje vodovoda po opisu istom ili sličnom kao u predmetnoj nabavci, u periodu ne dužem od pet godina računajući od dana objave TD na portalu javnih nabavki. Tendersku dokumentaciju je preuzeo sedam potencijalnih ponuđača. Zapisnikom sa otvaranja pristiglih ponuda od 7. 7. 2022. godine konstatovano je da je zaprimljena jedna blagovremeno pristigla ponuda. Zapisnikom o pregledu i ocjeni ponuda od 20. 7. 2022. godine potvrđena je ispravnost pristigle ponude i komisija je dala preporuku da se zaključi ugovor sa Bujice d.o.o. Konjic. Sa navedenim ponuđačem je 1. 8. 2022. godine potpisana ugovor u iznosu od 619.914 KM. Kroz ugovor je definisan rok za realizaciju radova (2 godine od dana obostranog potpisa Ugovora), kao i da su ugovorene jedinične cijene fiksne. Izvještaj o provedenom postupku je kreiran i objavljen na internet stranici Općine 16. 8. 2022. godine. Izvođač je 22. 9. 2022. godine uveden u posao što je utvrđeno dostavljenim Zapisnikom i građevinskim dnevnikom, a do okončanja konačne revizije ispostavljene su dvije privremene situacije ukupne vrijednosti 262.556 KM. Po navedenom postupku nisu utvrđene nepravilnosti pri provođenju postupka, niti u njegovoj realizaciji.

Otvoreni postupak, „Sanacija lokalnih puteva uz učešće građana”, pokrenut je Odlukom od 21. 2. 2022. godine sa procijenjenom vrijednošću 210.000 KM. Tenderska dokumentacija je 23. 2. 2022. godine objavljena na portalu javnih nabavki, a kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena. Tendersku dokumentaciju je preuzeo 15 potencijalnih ponuđača, a šest ponuđača su dostavili ponude. Zapisnikom o pregledu i ocjeni ponuda od 21. 3. 2022. godine, utvrđena je ispravnost svih pristiglih ponuda. Nakon provedene e-aukcije, komisija je zapisnikom dala preporuku da se zaključi ugovor sa ponuđačem Ado-Trans d.o.o. Visoko u iznosu od 202.410 KM. Odlukom o izboru najpovoljnijeg ponuđača za nabavku od 21. 3. 2022. godine, prihvaćena je preporuka Komisije o dodjeli ugovora ponuđaču Ado-Trans d.o.o. Visoko sa kojim je 14. 4. 2022. godine potpisana ugovor. Ugovorom je definisano da je krajnji rok za realizaciju 90 dana od obostranog potpisa ugovora, a da će se uvođenje izvođača u posao obaviti najkasnije 15 dana od obostranog potpisa ugovora.

Izvođač je 23. 5. 2022. godine uveden u posao, što nije u skladu sa članom 6. stav 2. ugovora s obzirom da je izvođač uveden u posao 22 dana nakon krajnjeg roka definisanog ugovorom. Izvođenje radova je kasnilo te je 29. 7. 2022. godine zaključen Aneks ugovora kojim je 30. 9. 2022. godine definisan kao krajnji rok za realizaciju radova, a uvidom u dostavljenu dokumentaciju nismo mogli utvrditi razloge zbog kojih je došlo do kašnjenja u realizaciji (u zahtjevu za davanje saglasnosti na produženje perioda važenja ugovora izvođač radova je tražio produženje roka zbog nepredviđenih okolnosti). Dobavljač je 29. 9. 2022. godine uputio zahtjev za davanje saglasnosti za produženje perioda važenja ugovora uslijed nepredviđenih okolnosti koje su utjecale na nemogućnost završetka radova. Općina je 30. 9. 2022. godine dala saglasnost, čime je rok za realizaciju radova produžen do 25. 10. 2022. godine. Obzirom da je rok za izvođenje radova istekao, Općina je 4. 11. 2022. godine poslala izvođaču radova dopis kojim se traži dostava informacije da li su predmetni radovi izvršeni. Zapisnikom o internom tehničkom pregledu Općine od 17. 11. 2022. godine konstatovano je da izvođač radova nije dostavio nikakvu dokumentaciju te je nastupio raskid ugovora, dok je uvidom u dokumentaciju i izvršenim pregledom izvedenih radova konstatovano da su radovi izvedeni prema Ugovoru. Navedeno nije u skladu sa članom 6. stav 1. ugovora obzirom da su radovi završeni 127 dana nakon krajnjeg roka za realizaciju definisanog ugovorom. Izvođač je nakon potpisivanja ugovora dostavio bankovnu garanciju za uredno izvršenje sa rokom važenja do 17. 8. 2022. godine. Općina po isteku roka od izvođača nije tražila dostavljanje nove bankovne garancije, iako je definisano da ista mora važiti 30 dana nakon završetka isporuke i ugradnje, što nije u skladu sa članom 5. stav 1. potписанog ugovora sa izvođačem Ado-Trans d.o.o. Visoko. **Potpisanim ugovorom je predviđena ugovorna kazna u slučaju prekoračenja roka za završetak radova u visini od 0,6% od ukupne vrijednosti ugovorenih radova bez PDV-a za svaki kalendarski dan prekoračenja, koja se obračunava od prvog dana poslije isteka ugovorenog roka završetka. Ukupan iznos ugovorne kazne ne može preći 10% vrijednosti ugovora bez PDV-a, a Općina nije obračunala ugovorenou kaznu, što ima za posljedicu da se ugovorene odredbe po ovom osnovu nisu ispoštovale.**

Ističemo da je članom 72. stav 5. Zakona o javnim nabavkama definisano da se prilikom dodjele ugovora o nabavci, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi kao i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu mijenjati. Izuzetno, ako je u tenderskoj dokumentaciji predviđena odredba o promjenjivosti cijena s objektivno utvrđenim pravilima o promjenjivosti cijene, takva odredba unosi se u ugovor o javnoj nabavci. Iako cijene nisu mijenjane, prвobitno ugovoreni rok za realizaciju projekta od 90 dana od dana potpisivanja ugovora je Aneksom produžen do 30. 9. 2022. godine, čime je prвobitno ugovoreni rok od 90 produžen na 169 dana, odnosno za dodatnih 79 dana. **Zapisnikom o internom tehničkom prijemu radova od 17. 11. 2022. godine je konstatovano da su radovi tada završeni, što je 127 dana od krajnjeg roka za izvođenje radova prema prвobitno zaključenom ugovoru i predstavlja značajno odstupanje. Potpisanim ugovorom je predviđena ugovorna kazna u slučaju prekoračenja roka za završetak radova u visini od 0,6% od ukupne vrijednosti ugovorenih radova bez PDV-a za svaki kalendarski dan prekoračenja, koja se obračunava od prvog dana poslije isteka ugovorenog roka završetka. Ukupan iznos ugovorne kazne ne može preći 10% vrijednosti ugovora bez PDV-a, a Općina nije obračunala ugovorenou kaznu, što ima za posljedicu da se ugovorene odredbe po ovom osnovu nisu ispoštovale.**

Otvoreni postupak „Nabavka i ugradnja solarne javne rasvjete“, pokrenut je Odlukom od 12. 7. 2022. godine sa procijenjenom vrijednošću 83.334 KM. Tenderska dokumentacija je objavljena 15. 7. 2022. godine, a kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena. Jedna žalba na tendersku dokumentaciju je uložena 25. 7. 2022. godine, od koje je žalitelj odustao 24. 8. 2022. godine prema zahtjevu upućenom Uredu za razmatranje žalbi. Izmjene i dopune tenderske dokumentacije kojim se produžio rok za preuzimanje tenderske dokumentacije, kao i rok za prijem i otvaranje ponuda su objavljene 8. 9. 2022. godine. Tendersku dokumentaciju je preuzeo 27 potencijalnih ponuđača, odnosno devet nakon objavljenih izmjena i dopuna, a dostavljena je jedna ponuda. Ugovor je zaključen 27. 9. 2022. godine sa Tesalux d.o.o. Sarajevo u iznosu od 83.332 KM. Rok za realizaciju predmetnog ugovora je sedam mjeseci sa obavezom ugovornog organa da izvrši uvođenje u posao najkasnije 15 dana od dana obostranog potpisa ugovora.

Ugovorom zaključenim sa Fondom za zaštitu okoliša FBiH o dodjeli finansijskih sredstava broj: 01-09-2118/2022 od 9. 5. 2022. godine regulisano je finansiranje projekta u iznosu od 50.000 KM, dok je učešće Općine u iznosu od 33.332 KM. Prema završnom izvještaju, radovi su započeli 27. 9. 2022. godine a završeni su 15. 5. 2023. godine, što nije u skladu sa rokom definisanim ugovorom **jer su radovi završeni 18 dana nakon ugovorenog roka za realizaciju, a razlozi kašnjenja nisu dokumentovani.** Potpisanim ugovorom je predviđena ugovorna kazna u slučaju prekoračenja roka za završetak radova u visini od 0,6% od ukupne vrijednosti ugovorenih radova bez PDV-a za svaki kalendarski dan prekoračenja, koja se obračunava od prvog dana poslije isteka ugovorenog roka završetka. Ukupan iznos ugovorne kazne ne može preći 10% vrijednosti ugovora bez PDV-a, a Općina nije obračunala ugovorenu kaznu, što ima za posljedicu da se ugovorene odredbe po ovom osnovu nisu ispoštovale, a radovi su okončani sa kašnjenjem od 18 dana u odnosu na krajnji rok utvrđen ugovorom.

Odlukom 26. 9. 2022. godine pokrenut je postupak konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda za izvođenje radova „Zimska služba 2022/2023 za MZ Delijaš“ sa procijenjenom vrijednošću 80.000 KM. Poziv za dostavljanje ponuda upućen je na adrese tri potencijalna ponuđača. Tenderskom dokumentacijom koja je objavljena 27. 9. 2022. godine, u okviru tehničke i profesionalne sposobnosti zahtijevano je da ponuđač ima u vlasništvu ili na raspolaganju najmanje dva utovarivača sa kašikom i nožem za snijeg, najmanje dvije ralice za uklanjanje snijega, najmanje jednu frezu za snijeg te najmanje dva kipera. **Predviđen je i kriterij da ponuđač mora imati iskustvo na poslovima zimskog održavanja cesta na nadmorskim visinama preko 1300 metara, koji nije obrazložen i koji potencijalno može biti ograničavajući faktor i uticati na aktivnu konkurenčiju.** Kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena. Tendersku dokumentaciju je preuzeo pet potencijalnih ponuđača, a ponudu je dostavio jedan ponuđač. **Ugovor je zaključen 21. 10. 2022. godine sa Milišić-Trans d.o.o. Trnovo u iznosu od 92.617 KM, što je više od procijenjene za 12.617 KM ili 16%.** Prema članu 7. Ugovora, izvođač radova će odmah po potpisu istog dostaviti operativni plan zimskog održavanja povjerenih saobraćajnica koji će sadržavati pet obaveznih elemenata. **Iako je Plan je dostavljen početkom novembra, ne sadrži sve obavezne elemente, što je odstupanje u odnosu na član 7. ugovora, a navedeni nedostaci u obaveznim elementima Operativnog plana nisu otklonjeni do okončanja revizije.** Također, procijenjena vrijednosti ove nabavke nije utvrđena na način da ona čini procijenjenu tržišnu vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o nabavci, što nije u skladu s članom 15. Zakona o javnim nabavkama. Postupak nabavke nije poništen iako je prihvaćena ponuda bila znatno veća od procijenjene vrijednosti i osiguranih sredstava za predmetnu nabavku, što nije u skladu s odredbama članova 15. i 69. Zakona o javnim nabavkama.

Odlukom od 30. 5. 2022. godine pokrenut je postupak direktnog sporazuma za izvođenje radova „Rušenje objekata po inspekcijskom nadzoru“ sa procijenjenom vrijednošću 7.000 KM. Poziv za dostavljanje ponuda upućen je JKP „Trnovo“ d.o.o. Trnovo. Zapisnikom o ocjeni ponuda od 6. 6. 2022. godine, evidentirana je jedna blagovremeno pristigla ponuda u iznosu od 6.967 KM. Odlukom o izboru najpovoljnijeg ponuđača od 7. 6. 2022. godine prihvaćena je ponuda JKP „Trnovo“ d.o.o. Trnovo te je sa ponuđačem 7. 6. 2022. godine potpisana ugovor. Ugovor je zaključen na period od godinu dana ili do potpunog iskorištavanja finansijskih sredstava. Rok za realizaciju ugovora je tri dana računajući od dana uvođenja u posao. **Ugovorom nije utvrđen rok za uvođenje u posao, a izvođač nije uveden u radove do okončanja revizije, te je shodno navedenom upitna realizacija na ugovoren period. Rok za izvođenje radova, osim cijene i predmeta je bitan element ugovora, te je rok za uvođenje izvođača u posao potrebno utvrditi u cilju pravovremene realizacije ugovorenih aktivnosti i efikasnijeg upravljanja javnim sredstvima.**

Uvidom u dokumentaciju za provedene javne nabavke u postupcima konkurentskog zahtjeva, u dva postupka i to „Nabavka dizel goriva za službena vozila“ i „Hitne intervencije na čišćenju bujičnih vodotoka“, utvrdili smo da su ugovori dodijeljeni dobavljaču 29 dana, odnosno 14 dana, respektivno nakon okončanja postupka izbora najpovoljnijeg ponuđača, što nije u skladu sa članom 89. stav 3. Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da kada ugovorni organ primi jednu prihvatljivu ponudu, dodjeljuje ugovor tom ponuđaču i to najkasnije u roku od deset dana od okončanja postupka javne nabavke.

Također, utvrdili smo da u navedenim postupcima Općina nije objavila na internet stranici osnovne elemente ugovora, što nije u skladu sa članom 75. stav 2. Zakona o javnim nabavkama koji propisuje obavezu objavljivanja osnovnih elemenata ugovora za sve postupke javnih nabavki na internet stranici. **Za postupak „Hitne intervencije na čišćenju bujičnih vodotoka“, prvobitno ugovoreni rok za realizaciju projekta od 60 dana od dana potpisivanja ugovora je Aneksom od 19. 9. 2022. godine produžen do 7. 10. 2022. godine, čime je prvobitno ugovoreni rok od 60 produžen na 93 dana, odnosno za dodatnih 33 dana. Radovi sa završeni 4. 10. 2022. godine ili 90 dana od prvobitno zaključenog ugovora.** Članom 72. stav 5. Zakona o javnim nabavkama definisano da se prilikom dodjele ugovora o nabavci, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi kao i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu mijenjati. Iako cijene nisu mijenjane, prvobitno ugovoreni rok za realizaciju projekta od 60 dana od dana potpisivanja ugovora je Aneksom produžen na 93 dana.

Konstatovali smo da je Općina u odnosu na Plan nabavki za 2022. godinu, realizovala 40% od ukupno planiranih vrijednosti nabavki. Iako je tokom godine izvršeno 11 izmjena i dopuna plana, utvrdili smo značajna odstupanja pri realizaciji Plana nabavki kojim se specificiraju sve nabavke koje se planiraju provesti na godišnjem nivou.

Ugovor zaključen sa „Milišić-Trans“ d.o.o. Trnovo na osnovu provedenog konkurenetskog zahtjeva za postupak izvođenje radova „Zimska služba 2022/2023 za MZ Delijaš“ je u iznosu od 92.617 KM, dok je procijenjena vrijednost nabavke 80.000 KM, što je više od procijenjene za 12.617 KM ili 16%. Procijenjena vrijednosti ove nabavke nije utvrđena na način da ona čini procijenjenu tržišnu vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o nabavci, što nije u skladu s članom 15. Zakona o javnim nabavkama, niti je postupak poništen iako je prihvaćena ponuda bila znatno veća od procijenjene vrijednosti i osiguranih sredstava za predmetnu nabavku, što nije u skladu s odredbama članova 15. i 69. Zakona o javnim nabavkama.

Nakon provedenih postupaka i zaključenih ugovora za postupke „Sanacija lokalnih puteva uz učešće građana“ (dobavljač „Ado-Trans“ d.o.o. Visoko, ugovor u iznosu od 202.410 KM) i „Hitne intervencije na čišćenju bujičnih vodotoka“ (dobavljač JKP „Trnovo“ d.o.o. Trnovo, ugovor u iznosu od 79.949 KM) ukupne vrijednosti 282.359 KM, zaključeni su Aneksi ugovora kojima se prvobitno ugovoreni rok za realizaciju produžio za dodatnih 79 dana, odnosno 33 dana, a radovi okončani 127 dana, odnosno 90 dana od krajnjeg roka za izvođenje radova prema prvobitno zaključenim ugovorima, što je značajno odstupanje. Zaključivanjem aneksa ugovora sa dobavljačima mijenjaju se uslovi iz tenderske dokumentacije na osnovu koje je izabran dobavljač u dijelu koji se odnosi na rokove izvođenja radova.

Također, utvrđeno je i da su za nabavku i ugradnju solarne javne rasvjete radovi okončani sa kašnjenjem od 18 dana u odnosu na krajnji rok utvrđen ugovorom, da je za sanaciju lokalnih puteva uz učešće građana izvođač uveden u posao nakon roka propisanog ugovorom, te da po isteku roka nije obezbijeđena nova bankovna garancija što nije u skladu sa ugovorom, dok za izvođenje radova zimske službe MZ Delijaš izvođač nije dostavio operativni plan zimskog održavanja povjerenih saobraćajnica sa svim elementima, što nije u skladu sa članom 7. Ugovora.

Ugovori po provedenim postupcima konkurenetskog zahtjeva za nabavku dizel goriva za službena vozila i Hitne intervencije na čišćenju bujičnih vodotoka nisu dodijeljeni dobavljačima nakon okončanja postupka u rokovima propisanim članom 89. stav 3. Zakona o javnim nabavkama. Također, u istim postupcima smo utvrdili da Općina na internet stranici nije objavila osnovne elemente ugovora, što nije u skladu sa članom 75. stav 2. Zakona o javnim nabavkama.

Navedenim aktivnostima se potencijalno ugrožavaju opći principi javnih nabavki propisani članom 3. Zakona o javnim nabavkama u BiH i to: transparentnost, jednak tretman, nediskriminacija, te osiguranje pravične i aktivne konkurenčije sa ciljem efikasnog trošenja javnih sredstava. S tim u vezi, konstatujemo da se provođenje javnih nabavki nije u svim slučajevima vršilo u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuke:

- *u slučaju značajnog odstupanja između planiranih i realizovanih vrijednosti nabavki sačiniti izmjene i dopune Plana nabavki kojima će se osigurati realno planiranje vrijednosti nabavki za godinu za koju se plan donosi;*
- *procijenjenu vrijednost nabavke utvrditi na način da ona čini procijenjenu tržišnu vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o nabavci, poništavati postupke u slučajevima kada su cijene ponuda veće od osiguranih sredstava za nabavku, te obavještenja i elemente ugovora objavljivati u skladu Zakonom o javnim nabavkama;*
- *dodjelu ugovora u konkurenckim postupcima vršiti u rokovima propisanim Zakonom o javnim nabavkama, a ugovorima s dobavljačima utvrditi rokove za uvođenje u posao te osigurati njihovu dosljednu primjenu.*

8. OSTALI NALAZI

8.1 Sudski sporovi

Prema podacima koje je prezentiralo Općinsko pravobranilaštvo za 2022. godinu, protiv Općine pokrenute su tužbe ukupne vrijednosti sudskih sporova u iznosu od 1.584.988 KM. Tužbe su pokrenute radi priznanja vlasništva, naknade materijalne i nematerijalne štete, isplate duga i drugo.

Najznačajnija tužba u iznosu od 1.000.000 KM se odnosi na tužbu Ministarstva privrede Kantona Sarajevo od 30. 6. 2022. godine po osnovu isplate duga kojom se zahtjeva raskid Sporazuma od 26. 7. 2018. godine i Aneksa Sporazuma od 8. 11. 2018. godine o sufinansiranju izgradnje Poslovno-sportskog centra Trnovo i povrat sredstava, zbog neizvođenja radova prema Sporazumu i neizvršavanja izvođenja radova prema roku utvrđenim Sporazumom i Aneksom Sporazuma.

Osim navedene, značajne su i tužbe: za naknadu materijalne štete za srušeni objekat u vrijednosti spora od 333.675 KM, te tužba Ministarstva privrede Kantona Sarajevo u iznosu od 200.000 KM za isplatu duga kojom se zahtjeva raskid Sporazuma od 22. 5. 2018. godine i Aneksa Sporazuma od 8. 11. 2018. godine o sufinansiranju projekta izgradnje infrastrukture u Poslovno-sportskom centru Trnovo i povrat sredstava. Na tužbe su dati odgovori i sudski postupci su u toku.

U svojstvu tužitelja Općina je pokrenula deset postupaka ukupne vrijednosti spora 421.018 KM od kojih je po vrijednosti najznačajniji iznos od 367.566 KM i odnosi se na TGT Tragtas d.o.o. Sarajevo nad kojim je otvoren stečajni postupak.

Međutim, potencijalne obaveze po osnovu sudskih sporova koji su u toku, a koji otvaraju mogućnost za uticaj na sredstva i izvore u budućnosti, nisu knjigovodstveno evidentirane u okviru vanbilansne evidencije. **Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i računovodstvenim politikama koje su u primjeni.**

Preporuka:

- *u vanbilansnoj evidenciji knjigovodstveno evidentirati potencijalna potraživanja i obaveze po osnovu sudskih sporova koji su u toku i drugih događaja koji nemaju direktni uticaj na sredstva i izvore sredstava.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu dostavljen je na komentar 14. 9. 2023. godine u skladu sa članom 15. Zakona o reviziji institucija u FBiH. Općina u ostavljenom roku od 15 dana nije dostavila komentar na Nacrt izvještaja.

Reviziju Općine Trnovo obavio je revizorski tim u sastavu: Edin Branković – vođa tima, Adisa Šahović – članica tima, i Lamija Hodžić – članica tima.

Vođa tima

Edin Branković, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija kantona,
gradova i općina

Amela Mulahalilović, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC GIB

Identifikacijski broj: 4200308790006

šifra po kvalifikacionoj
djelatnosti: 75.116

Nadležno ministarstvo: MINISTARSTVO FINANSIJA KANTONA SA

Operativni broj: _____

Organizacioni broj: _____

Potrošačka jedinica-glava: OPĆINA TRNOVO

Fukcionalni kod: _____

Sjedište potrošačke jedinice: TRNOVO

Fond: _____

Pojedinačni obrasci: X

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

Period izvještavanja: od 01.01.2022. do 31.12.2022.

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 x 100
1	2			3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	8.022.540	8.481.557	14.285.366	459.017	105,7%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	2.395.816	2.586.356	2.209.681	190.540	108,0%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0	0	0	0	#DIV/0!
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203		0	0	0	#DIV/0!
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204		0	0	0	#DIV/0!
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	#DIV/0!
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	#DIV/0!
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	#DIV/0!
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	0	0	0	#DIV/0!
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0	#DIV/0!
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	957.000	984.492	841.271	27.492	102,9%

12	714100	Porez na imovinu	211	957.000	984.492	841.271	27.492	102,9%
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0	#DIV/0!
14	716000	Porezi na dohodak	213	24.300	22.459	13.562	-1.841	92,4%
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	1.414.416	1.579.316	1.354.749	164.900	111,7%
16	719000	Ostali porezi	215	100	89	99	-11	89,0%
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	2.610.900	2.834.454	10.242.642	223.554	108,6%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	135.000	122.970	146.667	-12.030	91,1%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	25.000	21.000	24.897	-4.000	84,0%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	90.000	90.309	103.309	309	100,3%
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0			0	#DIV/0!
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	20.000	11.661	18.461	-8.339	58,3%
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	#DIV/0!
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	#DIV/0!
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	#DIV/0!
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	2.475.900	2.711.482	10.095.975	235.582	109,5%
27	722100	Administrativne takse	226	0	0	0	0	#DIV/0!
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	#DIV/0!
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	20.000	16.244	22.378	-3.756	81,2%
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	2.282.000	2.527.524	10.000.632	245.524	110,8%
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim	230	88.300	80.087	36.222	-8.213	90,7%
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	40.600	39.037	19.940	-1.563	96,2%
33	722700	Neplanirane update-prihodi	232	45.000	48.590	16.803	3.590	108,0%
34	723000	Novčane kazne	233	0	0	0	0	
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	2	0	2	#DIV/0!
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	3.015.824	3.060.747	1.833.043	44.923	101,5%
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	#DIV/0!
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	220.000	211.901	213.917	-8.099	96,3%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	0	0	0	0	#DIV/0!
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	2.747.792	2.801.517	1.617.126	53.725	102,0%
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	48.032	47.329	2.000	-703	98,5%
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	#DIV/0!
43		R A S H O D I (44+47+48+58+67+75+80)	242	8.757.944	6.721.452	5.737.788	-2.036.492	76,7%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	2.300.000	1.842.471	1.563.461	-457.529	80,1%

45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	1.950.000	1.530.822	1.353.879	-419.178	78,5%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	350.000	311.649	209.582	-38.351	89,0%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	230.000	160.223	141.702	-69.777	69,7%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	2.384.462	2.002.125	1.213.349	-382.337	84,0%
49	613100	Putni troškovi	248	14.000	4.198	336	-9.802	30,0%
50	613200	Izdaci za energiju	249	90.000	71.680	43.301	-18.320	79,6%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	51.500	39.915	37.839	-11.585	77,5%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	77.299	34.351	30.703	-42.948	44,4%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	33.500	25.120	19.270	-8.380	75,0%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	3.000	2.106	4.706	-894	70,2%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	1.402.163	1.344.226	634.913	-57.937	95,9%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	15.500	10.143	10.234	-5.357	65,4%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	697.500	470.386	432.047	-227.114	67,4%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	1.419.300	1.137.145	1.134.181	-282.155	80,1%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	30.000	29.509	7.326	-491	98,4%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	630.000	448.616	413.756	-181.384	71,2%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	479.300	384.366	406.843	-94.934	80,2%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	0	0	0	0	#DIV/0!
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	280.000	223.904	170.955	-56.096	80,0%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	#DIV/0!
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	#DIV/0!
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	50.750	135.301	50.750	50.750	#DIV/0!
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	2.324.182	1.579.488	1.685.095	-744.694	1
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	754.182	572.984	494.939	-181.198	76,0%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	510.000	42.837	367.232	-467.163	8,4%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	180.000	154.500	18.000	-25.500	85,8%
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	880.000	809.167	774.924	-70.833	92,0%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	30.000	0	30.000	#DIV/0!
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	#DIV/0!
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	#DIV/0!
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	0	0	0	0	#DIV/0!
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	#DIV/0!
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0	#DIV/0!
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0	#DIV/0!
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	#DIV/0!
80	600000	Tekuća budžetska rezervna	279	100.000				0,0%
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	-735.404	1.760.105	8.547.578	2.495.509	-239,3%

82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281					0	#DIV/0!
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	64.964	43.215	1.576.975	-21.749	66,5%	
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	64.964	43.215	1.576.975	-21.749	66,5%	
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	#DIV/0!	
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	#DIV/0!	
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	11.972.491	10.595.936	8.647.813	-1.376.555	88,5%	
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	265.000	261.784	845.039	-3.216	98,8%	
89	821200	Nabavka građevina	288	10.525.746	9.354.963	6.359.995	-1.170.783	88,9%	
90	821300	Nabavka opreme	289	270.449	200.277	117.601	-70.172	74,1%	
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	#DIV/0!	
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	223.376	91.376	88.698	-132.000	40,9%	
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	687.920	687.536	1.236.480	-384	99,9%	
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	11.907.527	10.552.721	7.070.838	-1.354.806	88,6%	
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE)= UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-12.642.931	-8.792.616	1.476.740	3.850.315	69,5%	
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0	#DIV/0!	
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	#DIV/0!	
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	#DIV/0!	
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	#DIV/0!	
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0	#DIV/0!	
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	#DIV/0!	
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	#DIV/0!	
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	#DIV/0!	
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	#DIV/0!	
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0	0	#DIV/0!	
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	#DIV/0!	
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	#DIV/0!	
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	#DIV/0!	
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	#DIV/0!	

110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	#DIV/0!
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	#DIV/0!
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	#DIV/0!
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0	0	#DIV/0!
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313				0	#DIV/0!
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	#DIV/0!
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	#DIV/0!
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	#DIV/0!
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	#DIV/0!
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	#DIV/0!
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	#DIV/0!
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	#DIV/0!
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	#DIV/0!
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	#DIV/0!
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	0	0	0	0	#DIV/0!
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	0	0	0	#DIV/0!
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	#DIV/0!
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	0	0	0	#DIV/0!
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	#DIV/0!
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	#DIV/0!
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	#DIV/0!
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124))	330	0	0	0	0	#DIV/0!
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-12.642.931	-8.792.616	1.476.740	3.850.315	69,5%
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	20.730.435	17.317.386	14.385.601	-3.413.049	83,5%
134	01	Opštne javne usluge (135+....+142)	333	6.157.605	5.527.145	4.127.320	-630.460	89,8%
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	0	0	0	0	#DIV/0!
136	012	Strana ekonomска pomoć	335	0	0	0	0	#DIV/0!
137	013	Opće usluge	336	6.157.605	5.527.145	4.127.320	-630.460	89,8%
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	#DIV/0!
139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	#DIV/0!

140	016	Opće javne usluge n. k.	339	0	0	0	0	#DIV/0!
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	#DIV/0!
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	0	0	0	0	#DIV/0!
143	02	Održavanje (144+....+148)	342	0	0	0	0	#DIV/0!
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	#DIV/0!
145	022	Civilna odbrana	344	0	0	0	0	#DIV/0!
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	#DIV/0!
147	024	liR Održavanje	346	0	0	0	0	#DIV/0!
148	025	Održavanje n. k.	347	0	0	0	0	#DIV/0!
149	03	Javni red i sigurnost (150+....+155)	348	0	0	0	0	#DIV/0!
150	031	Policajčićke usluge	349	0	0	0	0	#DIV/0!
151	032	Usluge protipožarne zaštite	350	0	0	0	0	#DIV/0!
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	#DIV/0!
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	#DIV/0!
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	#DIV/0!
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	#DIV/0!
156	04	Ekonomski poslovi (157+....+165)	355	1.979.550	1.042.836	1.897.233	-936.714	52,7%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	#DIV/0!
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	280.000	223.904		-56.096	80,0%
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	#DIV/0!
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	#DIV/0!
161	045	Transport	360	0	0	0	0	#DIV/0!
162	046	Komunikacije	361	1.699.550	818.932	1.897.233	-880.618	48,2%
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	#DIV/0!
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	#DIV/0!
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	#DIV/0!
166	05	Zaštita životne sredine (167+....+172)	365	0	0	0	0	#DIV/0!
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0	#DIV/0!
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	#DIV/0!
169	053	Smanjenje zagadenosti	368	0	0	0	0	#DIV/0!
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	#DIV/0!
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	#DIV/0!
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	0	0	0	0	#DIV/0!
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+....+179)	372	11.888.280	10.251.489	7.948.242	-1.636.791	86,2%
174	061	Stambeni razvoj	373	7.138.358	6.136.216	2.728.676	-1.002.142	86,0%
175	062	Razvoj zajednice	374	564.000	99.520	2.081.521	-464.480	17,6%
176	063	Vodosnabdijevanje	375	3.595.522	3.534.756	2.444.515	-60.766	98,3%
177	064	Ulična rasvjeta	376	590.400	480.997	693.530	-109.403	81,5%
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	#DIV/0!

179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	#DIV/0!
180	07	Zdravstvo (181+....+186)	379	80.000	63.380	48.270	-16.620	79,2%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0	#DIV/0!
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0	#DIV/0!
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	#DIV/0!
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	80.000	63.380	48.270	-16.620	79,2%
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	#DIV/0!
186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	0	0	0	#DIV/0!
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+....+193)	386	60.000	48.600	0	-11.400	81,0%
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	30.000	29.100		-900	97,0%
189	082	Usluge kulture	388	30.000	19.500		-10.500	65,0%
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	0	0	0	0	#DIV/0!
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0	0	#DIV/0!
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	#DIV/0!
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0			0	#DIV/0!
194	09	Obrazovanje (195+....+202)	393	290.000	276.736	235.636	-13.264	95,4%
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	190.000	179.136	142.636	-10.864	94,3%
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0	#DIV/0!
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	#DIV/0!
198	094	Visoko obrazovanje	397	100.000	97.600	93.000	-2.400	97,6%
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0	0	#DIV/0!
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	0	0	0	0	#DIV/0!
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	#DIV/0!
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	#DIV/0!
203	10	Socijalna zaštita (204+....+212)	402	275.000	107.200	128.900	-167.800	39,0%
204	101	Bolesti i hendikepiranost	403	0	0	0	0	#DIV/0!
205	102	Starost	404	0	0	0	0	#DIV/0!
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	#DIV/0!
207	104	Porodica i djeca	406	0	0	0	0	#DIV/0!
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	#DIV/0!
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	#DIV/0!
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	#DIV/0!
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	#DIV/0!
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	275.000	107.200	128.900	-167.800	39,0%

U _____ Certificirani računovođa _____

Rukovodilac

Dana _____ Broj dozvole: _____

M.P.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

Ministarstvo finansija KS
Nadležno ministarstvo

OPĆINA TRNOVO
Potrošačka jedinica - glava

Trnovo
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4200308790006

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	7.662.719	16.958.123	45,19
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	6.035.762	12.198.926	49,48
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	0
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	1.625.988	4.738.215	34,32
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	0	0	0
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	0	20.013	
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	0
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	969	969	100,00
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	0	0	0
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	82.162.447	72.481.023	113,36
12	011000	Stalna sredstva	011	86.853.556	76.520.198	113,50
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	4.691.109	4.039.175	116,14
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	82.162.447	72.481.023	113,36
15	020000	Dugoročni plasmani	014	0	0	0
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	0
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	0	0	0
18	031000	Vrijednosni papiri	017	0	0	0
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018	0	0	0
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019	0	0	0
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	0	0	0
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	89.825.166	89.439.146	100,43

* 1 0 9 1 5 6 5 2 1 6 9 9 7 5 *

str. 1 od 2

Kontrolni broj: 10915652169975

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat $(4/5) \times 100$
1	2		3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	3.809.724	4.315.717	88,28
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	2.137.635	950.073	225,00
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	0	0	
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	50	50	100,00
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	0	0	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	1.672.039	3.365.594	49,68
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	0	0	0
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	0	0	
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	0	0	
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	0	0	
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	86.015.442	72.480.497	118,67
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	82.162.447	72.480.497	113,36
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	0	0	
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	0	0	
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	3.852.995		
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	89.825.166	76.796.214	116,97

Trnovo, 27.02.2023.

Mjesto i datum

RIBIĆ (HIDAJET) AMIR
Certifikovani računovoda

Ibro Berilo
Rukovodilac

4111/5
Broj dozvole

M.P.

061/722-581
Kontakt

Kontrolni broj: 10915652169975

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo finansija KS
Nadležno ministarstvo

OPĆINA TRNOVO
Potrošačka jedinica - glava

Trnovo
Sjedište potrošačke jedinice

4200308790006 *

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2		3	4
I NOVČANI PRIMICI				
1	Prihodi (od 2 do 6)		450	8.954.730
2	710000	Prihodi od poreza	451	2.586.357
3	720000	Neporezni prihodi	452	2.668.735
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	211.901
5	740000	Kapitalni transferi	454	3.487.735
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	2
7	Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)		456	43.215
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	43.215
9	Finansiranje (10+11+12)		458	0
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	0
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	0
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)		462	8.997.945
14	II NOVČANE ISPLATE			
15	Rashodi (od 16 do 21)		463	6.651.808
16	611000	Plaći i naknade troškova zaposlenih	464	1.842.471
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	91.556
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	2.001.149
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	1.137.145
20	615000	Kapitalni transferi	468	1.579.487
21	616000	Izdaci za kamate	469	0
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)		470	8.509.301
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	8.509.301
24	Finansiranje (25+26)		472	0
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	0
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	0
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)		475	15.161.109
28	NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)		476	-6.163.164
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE		477	12.198.926
30	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)		478	6.035.762

Trnovo, 27.02.2023.

Mjesto i datum

RIBIĆ (HIDAJET) AMIR

Certifikovani računovoda

Ibro Berilo

Rukovodilac

4111/5

Broj licence

M.P.

061/722-581

Kontakt

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općina Trnovo
OPĆINSKI NAČELNIK

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Sarajevo Canton
Municipality of Trnovo
MUNICIPALITY MAJOR

Datum: 27.09.2023
Broj: 02-04-3877

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Općine Trnovo** za 2022. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Trnovo**, u svim značajnim aspektima uskladene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvredovanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajevе koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogле imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogле imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Općina Trnovo
Trnovo b.b, 71223 Delijaš,
Tel (Fax): 033 586 700
www.trnovo.ba, e-mail: o_trnovo@bih.net.ba

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentacijom, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Općine Trnovo** i koje je pokrenula **Općina Trnovo** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Općini Trnovo** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. U registar